

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT KOPER

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
UNIVERSITÀ DEL LITORALE
FAKULTETA ZA MANAGEMENT KOPER
FACOLTÀ DI MANAGEMENT DI CAPDISTRIA

Datum: 17 -03- 2008

Sektor	Številka	Priloge	Vredn.
REF	1742/2008	2x	DIP. MAG.

Diplomska naloga

VSEBINA IN ANALIZA LETNEGA POROČILA
POSLOVNE BANKE

Karmen Kreševc

Koper, 2008

Mentor: izr. prof. dr. Franko Milost

POVZETEK

Na podlagi Zakona o bančništvu mora banka za poslovno leto izdelati letno in konsolidirano letno poročilo v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah, Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, sklepom Banke Slovenije in drugimi predpisi. Letno poročilo je sestavljeno iz poslovnega in računovodskega poročila. Konsolidirano letno poročilo banke je sestavljeno iz konsolidiranega poslovnega poročila in konsolidiranega računovodskega poročila družb, ki so vključene v konsolidacijo. Poročila morajo biti revidirana in poslana Banki Slovenije v predpisanem roku. V diplomski nalogi je prikazana vsebina in analiza letnega poročila Nove KBM, d. d. in uspešnost poslovanja banke opisana skozi pomembnejše podatke in kazalnike poslovanja.

Ključne besede: bančništvo, letno poročilo, računovodsko poročanje, konsolidacija, revidiranje, kazalniki poslovanja

SUMMARY

In accordance with the Banking Act, banks must prepare an annual and a consolidated annual report pursuant to the provisions of the Companies Act, International Financial Reporting Standards, Bank of Slovenia's decision and other regulations. The annual report is made up of a business report and a financial report. A bank's consolidated annual report is made up of a consolidated business report and a consolidated financial report of the companies included in the consolidation. The reports must be audited and submitted to the Bank of Slovenia within the prescribed time limit. The diploma thesis shows the content and analysis of the annual report of Nova KBM, d. d. as well as the bank's operating results reflected in its major figures and performance indicators.

Key words: banking, annual report, financial reporting, consolidation, auditing, performance indicators

UDK: 336.71:657.375.1(043.2)

ZAHVALA

Za dosežen cilj se najprej in najbolj zahvaljujem mojemu možu Ugu za vso podporo, pomoč in potrpljenje z mano v času študija. Hvala moji sestri Jani za vse spodbude in »držane pesti«. Hvala moji vodji Mariji Marinič, ki mi je olajšala študij in vodji Ireni Komel za strokovno pomoč. Velika zahvala gre tudi mojemu mentorju izr. prof. dr. Franku Milostu za vodenje in pomoč pri pisanju diplomske naloge.

VSEBINA

1	Uvod	1
2	Poslovno poročilo Nove KBM, d. d.	3
2.1	Nova KBM, d. d.	3
2.1.1	Predstavitev banke	3
2.1.2	Poslovanje banke	3
2.1.3	Finančni rezultat in položaj	6
2.1.4	Dejavnosti banke	7
2.1.5	Poslanstvo Nove KBM, d. d.	9
2.1.6	Vizija Nove KBM, d. d.	9
2.1.7	Strateški cilji Nove KBM, d. d.	9
2.2	Finančna skupina Nova KBM	10
2.2.1	Predstavitev skupine	10
2.2.2	Finančni rezultat in položaj	12
2.2.3	Poslanstvo skupine NKBM	12
2.2.4	Vizija skupine NKBM	12
2.2.5	Strateški cilji skupine NKBM	12
2.3	Gospodarsko in bančno okolje	15
2.3.1	Makroekonomsko okolje	15
2.3.2	Uvedba evra	15
2.3.3	Uvedba Mednarodnih standardov računovodskega poročanja (MSRP)	16
2.3.4	Naravno in družbeno okolje	17
2.4	Upravljanje človeških virov	17
2.5	Upravljanje tveganj	19
3	Računovodsko poročilo Nove KBM, d. d.	21
3.1	Računovodski izkazi Nove KBM, d. d.	21
3.1.1	Bilanca stanja	21
3.1.2	Izkaz poslovnega izida	25
3.1.3	Izkaz denarnih tokov	28
3.1.4	Izkaz gibanja kapitala	29
3.2	Računovodske usmeritve	32
3.2.1	Prehod na MSRP	33
3.3	Konsolidirani računovodski izkazi Skupine NKBM	34
4	Uspešnost poslovanja Nove KBM, d. d.	37
4.1	Donosnost in tveganje	37
4.2	Kazalniki donosnosti	38
4.2.1	Donos na kapital	38

4.2.2	Donosnost sredstev	39
4.2.3	Bančna obrestna marža	40
4.2.4	Marža finančnega posredništva.....	41
4.3	Kazalniki tveganja.....	41
4.3.1	Kreditno tveganje.....	42
4.3.2	Likvidnostno tveganje.....	44
4.3.3	Tržna tveganja.....	47
4.3.4	Operativno tveganje	49
4.3.5	Kapitalsko tveganje.....	50
4.4	Stroški poslovanja	53
4.5	Produktivnost	54
4.6	Celotna ocena poslovanja Nove KBM, d. d.	54
5	Sklep.....	57
	Literatura	59

SLIKE

Slika 2.1	Bank@Net: število uporabnikov	5
Slika 2.2	Struktura sredstev	7
Slika 2.3	Struktura obveznosti	7
Slika 2.4	Organizacijska shema banke.....	14
Slika 2.5	Število zaposlenih glede na dejansko in zahtevano izobrazbo na dan 31. 12. 2006	18
Slika 3.1	Bilančna vsota v milijonih tolarjev.....	23
Slika 4.1	Model donosnosti in tveganja za banko	37
Slika 4.2	Struktura marže finančnega posredništva za leto 2006	41
Slika 4.3	Bonitetna struktura naložbenega portfelja.....	43
Slika 4.4	Struktura stroškov v Novi KBM, d. d. v letu 2006.....	53

TABELE

Tabela 3.1	Bilanca stanja Nove KBM, d. d.	22
Tabela 3.2	Izkaz poslovnega izida Nove KBM, d. d. v tisoč tolarjih.....	26
Tabela 3.3	Izkaz denarnih tokov Nove KBM, d. d.	29
Tabela 3.4	Izkaz gibanja kapitala Nove KBM, d. d. v obdobju 1. 1. – 31. 12. 2006 ...	31
Tabela 3.5	Izkaz gibanja kapitala Nove KBM, d. d. v obdobju 1. 1. – 31. 12. 2005 ...	32
Tabela 4.1	Kazalnik donosnosti kapitala pred obdavčitvijo v Novi KBM, d. d.	38
Tabela 4.2	Kazalnik donosnosti kapitala po obdavčitvi v Novi KBM, d. d.	39
Tabela 4.3	Kazalnik donosnosti sredstev pred obdavčitvijo v Novi KBM, d. d.	40
Tabela 4.4	Obrestna marža v Novi KBM, d. d.	40
Tabela 4.5	Likvidnostni količniki Nove KBM, d. d.	45
Tabela 4.6	Stopnja likvidnosti v Novi KBM, d. d.	46
Tabela 4.7	Delež posojil v bilančni vsoti v Novi KBM, d. d.	47
Tabela 4.8	Enostavni kazalnik kapitala Nove KBM, d. d.	51
Tabela 4.9	Kapitalska ustreznost Nove KBM, d. d.	52
Tabela 4.10	Kazalec stroškov poslovanja v Novi KBM, d. d.	53
Tabela 4.11	Kazalci produktivnosti v Novi KBM, d. d.	54
Tabela 4.12	Pomembnejši podatki o poslovanju in nekateri kazalci.....	54

KRAJŠAVE

ALCO	Odbor za upravljanje bilance banke
BDP	Bruto domači proizvod
EU	Evropska unija
IRB	Notranji bonitetni sistemi
MSRP	Mednarodni standardi računovodskega poročanja
ROA	Donos na aktivo
ROE	Donos na kapital
ROAA	Donos na povprečno aktivo
ROAE	Donos na povprečni kapital
SEPA	Single Euro Payments Area
SRS	Slovenski računovodski standardi
VaR	Metoda tvegane vrednosti
ZBan	Zakon o bančništvu
ZGD	Zakon o gospodarskih družbah

1 UVOD

Banka mora poslovati in voditi poslovne knjige, sestavljati knjigovodske listine, vrednotiti knjigovodske postavke in sestavljati poročila v skladu s predpisi iz Zakona o bančništvu (v nadaljevanju ZBan) in v skladu s pravili o upravljanju s tveganji.

Banka za poslovno leto izdela letno poročilo, ki je sestavljeno iz računovodskega poročila in poslovnega poročila. Za poslovne knjige in letno poročilo bank ter za revidiranje se uporabljajo splošna pravila, določena v Zakonu o gospodarskih družbah (v nadaljevanju ZGD) in v zakonu, ki ureja revidiranje.

Banka Slovenije v zvezi s poslovnimi knjigami in letnimi poročili banke predpiše vrste in sheme računovodskih in konsolidiranih računovodskih izkazov banke, podrobnejšo vsebino računovodskega in poslovnega poročila, podrobnejši način vrednotenja knjigovodskih postavk in podrobnejšo vsebino, obliko, način in roke za posredovanje mesečnih poročil.

Revidirano letno poročilo skupaj z revizorjevim poročilom se predloži nadzornemu svetu, ki ugotavlja, če banka posluje likvidno in solventno in če dosega zahtevano kapitalsko ustreznost. Računovodski izkazi morajo biti pošteni predstavitev finančnega stanja banke ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (v nadaljevanju MSRP), kot jih je sprejela Evropska unija. Poslovno poročilo mora biti skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

V diplomski nalogi predstavljam vsebino Letnega poročila Nove KBM, d. d. za leto 2006 in analiziram uspešnost poslovanja skozi izračune kazalnikov.

Naloga je razdeljena na pet poglavij. Za uvodom sledi predstavitev vsebine poslovnega poročila Nove KBM, d. d. Predstavljam banko in finančne rezultate, njeno poslanstvo, vizijo in cilje, njeno gospodarsko in bančno okolje, upravljanje s človeškimi viri in tveganji. V drugem delu je tudi kratka predstavitev finančne skupine Nove KBM.

Tretje poglavje prikazuje računovodske izkaze banke v tabelah in opisih. Predstavljam tudi računovodske usmeritve in prehod na MSRP, ki so spremenili računovodsko politiko banke. Novi standardi vnašajo spremembe obračunavanja posebnih rezervacij, obravnavanja nekaterih opravnin in obrestnih prihodkov ter upoštevanja zavarovanj in izračunavanja kapitala banke. Na kratko opisujem tudi konsolidirane računovodske izkaze skupine.

Sledi četrto poglavje, ki nam predstavlja uspešnost poslovanja Nove KBM, d. d. skozi kazalnike donosnosti in tveganja, stroške poslovanja in produktivnost banke v letu 2006 v primerjavi z letom 2005. Poglavje se zaključuje s celotno oceno poslovanja banke in prikazom pomembnejših podatkov o poslovanju in izračunanih kazalcev.

V sklepu povzamem sestavne dele Letnega poročila Nove KBM, d. d. za leto 2006, kjer je skozi vsebino ločeno prikazano poslovno poročilo in računovodsko poročilo

Uvod

banke in finančne skupine Nove KBM. Sledijo moje ugotovitve in spoznanja ob pisanju diplomske naloge na temo obravnavanja letnega poročila poslovne banke.

2 POSLOVNO POROČILO NOVE KBM, D. D.

Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 28/07) podrobneje določa vrste in sheme računovodskih izkazov, konsolidiranih računovodskih izkazov, podrobnejšo vsebino letnega poročila in konsolidiranega letnega poročila bank in hranilnic ter vsebino, obliko, način in roke za posredovanje mesečnih poročil o knjigovodskih postavkah bank.

Poslovno poročilo banke vsebuje:

- poročilo o poslovanju banke za poslovno leto,
- upravljanje banke,
- poslovno mrežo,
- organizacijsko shemo banke,
- organizacijsko shemo skupine povezanih družb.

2.1 Nova KBM, d. d.

2.1.1 Predstavitev banke

Nova Kreditna banka Maribor, d. d., s skrajšanim imenom Nova KBM, d. d. ima sedež v Mariboru, Vita Kraigherja 4. Organizirana je kot delniška družba, ki jo vodi dvočlanska uprava.

Večinski delničar banke je Republika Slovenija, ki razpolaga z 90,4102 odstotka delnic, ostala dva lastnika sta Kapitalska družba, d. d. (KAD) in Slovenska odškodninska družba, d. d. (SOD), vsak razpolaga s 4,7949 odstotka delnic.

Kot univerzalna banka Nova KBM, d. d. razvija, izvaja in trži bančne storitve za stranke na območju Republike Slovenije. Klasično ponudbo banke dopolnjujejo posli drugih podjetij iz finančne skupine Nove KBM, ki nudijo vse oblike finančnega svetovanja in podpore. Skupaj s skupino banka zagotavlja celovito in kakovostno reševanje različnih finančnih potreb komitentov na enem mestu.

Nova KBM, d. d. ima najbolj razvejano poslovno mrežo v Sloveniji. Skupaj s Poštno banko Slovenije in sodelovanjem s Pošto Slovenije ima omogočen dostop do razvejane mreže poštne okenc po vsej Sloveniji, kjer stranke lahko opravljajo osnovne bančne posle.

2.1.2 Poslovanje banke

Strategija trženja Nove KBM, d. d. je osredotočena na komitente in njihove potrebe po zadovoljevanju različnih bančnih in finančnih storitev. Najpomembnejši cilj trženja so zadovoljni komitenti, kar želi banka doseči s pestro in konkurenčno ponudbo, strokovno usposobljenimi bančniki, z ustvarjanjem dolgoročnih odnosov, s spremljanjem in reševanjem reklamacij in s tržnimi raziskavami.

Na področju poslovanja s pravnimi osebami je banka v letu 2006 z visoko stopnjo kreditnih aktivnosti dosegla povišanje vseh kreditov domačim in tujim pravnim osebam. Za 26.091 milijonov tolarjev se je povečalo tudi stanje depozitov pravnih oseb. V strukturi obsega poslovanja s pravnimi osebami ima Nova KBM, d. d. največji delež v podravski in goriški regiji, povečuje pa se delež tudi v drugih slovenskih regijah. V letu 2006 je banka zaznala povečanje vseh treh neklasičnih bančnih produktov (faktoring, odkup menic in diskontiranje terjatev) tako v domačem kot v mednarodnem poslovanju, predvsem s Hrvaško, kjer je dosegla 70-odstotno povečanje trga glede na predhodno leto. To je banka dosegla z odkupom hrvaških korporativnih menic za dolžnike z dobro boniteto in z izvoznim faktoringom slovenskih izvoznikov na Hrvaško.

Poslovanje z gospodinjstvi zajema poslovanje s prebivalstvom in samostojnimi podjetniki. Leto 2006 je zaznamovala visoka rast kreditiranja gospodinjstev. Stanje kreditov je ob koncu leta zanašalo 131.163 milijonov tolarjev, kar predstavlja 19,4-odstotno povečanje glede na leto 2005. Banka je pospešeno tržila študentske kredite in uvedla novi produkt – potrošniške kredite za nakup avtomobilov. Uspešno je nadaljevala trženje Bankkredita, ki je oblika namenskega negotovinskega kredita, namenjenega nakupu blaga in storitev manjših vrednosti, za dobo vračila do dveh let, ki ga občan sklene na prodajnem mestu in takoj prevzame blago.

Klasično varčevanje gospodinjstev še vedno predstavlja največji delež depozitnega poslovanja. Zelo pomembna je nadpovprečna rast dolgoročnega varčevanja, ki je na področju domače valute doseglo 68-odstotno povečanje, na področju deviz pa 16-odstotno povečanje glede na predhodno leto.

V sklopu skupine NKBM banka uspešno trži vzajemne sklade, virtualno kartico Moneta in zavarovalniške produkte, predvsem naložbeno življenjsko zavarovanje Nova KBM Flex Pension Plus. Plan je bil presežen za 9,25 odstotka.

Nova KBM, d. d. uporablja sodobne tržne poti, ki jih sestavljajo bankomati, pametne kartice, POS terminali, Bank@Net, Poslovni Bank@Net, TeleBanka, Western Union in storitev Moneta.

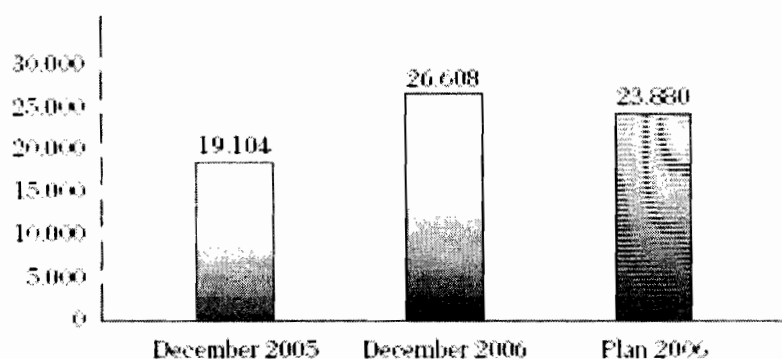
Banka je imela na dan 31. 12. 2006 nameščenih 226 bančnih avtomatov, od teh 30 opremljenih z moduli IDM, s čitalci posebnih položnic.

Na področju kartičnega poslovanja je banka v letu 2006 začela izdajati pametne ČIP kartice iz skupine Activa, ki obsega debetno kartico Activa/Maestro ter kreditni navadni in poslovni kartici Activa/Visa in Activa/MasterCard. Število vseh kartic se je v letu 2006 povečalo za 7,71 odstotkov.

Zaradi varnosti poslovanja se zmanjšuje število ročnih transakcij in povečuje število transakcij prek terminalov POS. Nova KBM, d. d. je imela konec leta 2006 na prodajnih mestih nameščenih skupaj 4080 statičnih in prenosnih terminalov POS, kar je 11 odstotkov več kot ob koncu leta 2005.

V banki je dobro razvito elektronsko bančništvo imenovano Bank@Net za fizične osebe in Poslovni Bank@Net namenjen pravnim osebam, ki uporabniku ponuja hiter in varen način poslovanja z banko, saj bančne storitve lahko opravlja vedno in povsod, kjer ima na voljo računalnik z dostopom do interneta. Število uporabnikov in število opravljenih transakcij iz leta v leto narašča, kar nam prikazuje slika 2.1.

Slika 2.1 Bank@Net: število uporabnikov

Vir: NKBM 2006, 87.

TeleBanka je telefonsko bančništvo, ki omogoča hiter in varen način bančnega poslovanja, predvsem podajanje raznih informacij o stanju na računih in drugih splošnih informacij. Najpomembnejša funkcija TeleBanke je prenos denarja s funkcijo Westrn Union Money Transfer Customer Support Center, ki se je v letu 2006 povečal za 27,92 odstotka glede na leto 2005.

Moneta je sistem za varno, preprosto in pregledno brezgotovinsko plačevanje z mobilnim telefonom. V letu 2006 je banka pridobila 898 novih plačilnih mest in sklenila 685 pogodb s ponudniki za poslovanje z Moneto. Ob koncu leta je bilo tako v Novi KBM, d. d. že 7067 uporabnikov Monete.

Na področju plačilnega prometa si je banka v letu 2006 postavila temeljne cilje, ki so zajemali prilagoditve zaradi uvedbe evra, nadaljnjo rast obsega plačilnega prometa, funkcionalne izboljšave aplikativnih podpor in povečanje zanesljivosti in varnosti pri procesiranju plačilnega prometa in jih tudi uspešno realizirala. Ob koncu leta so bile uspešno realizirane tudi aktivnosti, ki jih je načrtovala Banka Slovenije pri odpravi nacionalnega BPRČ (Bruto Poravnava v Realnem Času) plačilnega sistema in pri pripravah na prehod na 2. fazo vključitve v sistem TARGET – panevropski BPRČ plačilni sistem, ki predstavlja začasno rešitev za čas od prevzema evra do vključitve slovenskih kreditnih institucij v sistem TARGET2 dne 19. 11. 2007. Zaradi vključitve Slovenije v Evropsko unijo in Evropsko monetarno unijo, je banka morala ponuditi kakovosten in cenovno konkurenčen servis v mednarodnem poslovanju. Plačilni promet

s tujino zajema čezmejna plačila in plačila v tujino z nakazilom ali izdajo čeka, prejeta čezmejna plačila in prilive iz tujine ter akreditive in posle inkaso.

Nova KBM, d. d. je edina slovenska banka, ki je nosilec standarda ISO 9001. Leta 2006 je preteklo že deset let od pridobitve certifikata kakovosti. Standard velja za področje poslovne mreže, razen za področje Nova Gorica, kjer bodo aktivnosti za razširitev veljavnosti certifikata opravljene v letu 2007. Za doseganje še višje ravni zadovoljevanja potreb komitentov je banka v letu 2006 vpeljala profil skrbnikov komitentov in adaptirala nekaj poslovnih prostorov, ki omogočajo nov, osebni pristop k strankam.

Poleg opravljanja rednega poslovanja se Nova KBM, d. d. tudi aktivno vključuje v okolje, v katerem živi in raste. To dokazuje s sponzorstvi in donatorstvi na področju športa, kulture, umetnosti, znanosti in šolstva ter na področju humanitarnih dejavnosti in izobraževanja.

2.1.3 Finančni rezultat in položaj

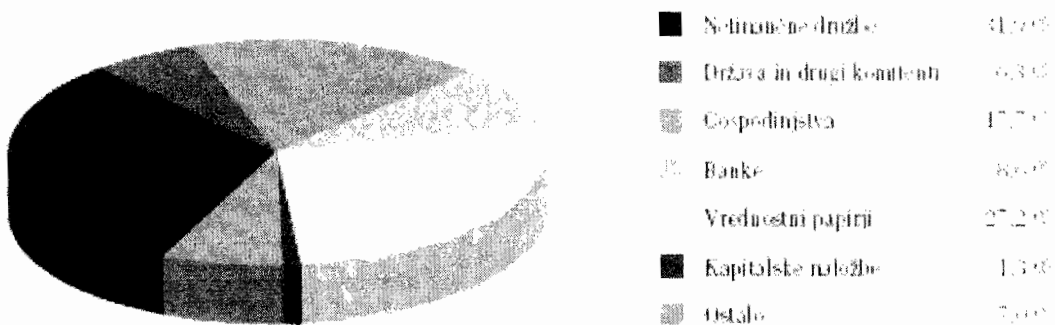
Banka, ki zaposluje več kot 1500 delavcev, s svojim poslovanjem dosega dobre poslovne rezultate, saj po višini bilančne vsote zaseda drugo mesto med bankami v Sloveniji, čeprav se konkurenčni pogoji na trgu iz leta v leto zaostrejejo.

Dobiček banke iz rednega poslovanja je v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2006 znašal 10.655 milijonov tolarjev, od tega se 2.356 milijonov tolarjev nanaša na vračilo preveč plačanega davka od dobička pravnih oseb za leti 1999 in 2000 in preveč plačanih zamudnih obresti. Čisti dobiček poslovnega leta je znašal 8.825 milijonov tolarjev (NKBM 2006, 73).

V strukturi sredstev na dan 31. 12. 2006 je delež kreditov nebančnemu sektorju znašal 57,9 odstotka in se je v primerjavi z začetkom leta povečal za 3,5 odstotka. Najbolj se je povečal delež kreditov nefinančnim družbam, ki znaša 31,9 odstotka. Delež kreditov državi in drugim komitentom se je povečal s 5 na 6,3 odstotka. Delež kreditov gospodinjstvom pa se je znižal z 18,6 na 17,7 odstotka. Krediti bankam so predstavljali 8,6 odstotka, delež vrednostnih papirjev namenjenih trgovanju 27,2 odstotka, kapitalske naložbe 1,3 odstotka, preostala aktiva pa 4,9 odstotka vseh sredstev banke.

Struktura sredstev banke je prikazana na sliki 2.2.

Slika 2.2 Struktura sredstev

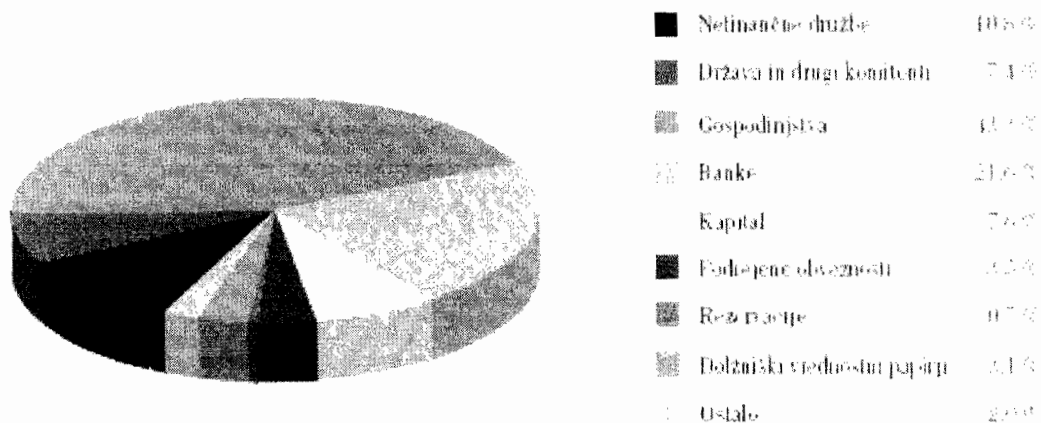

Vir: NKBM 2006, 50.

V strukturi vseh obveznosti banke se je v letu 2006 povečal delež dolgov do bank s 14,2 odstotka na 21,6 odstotka, delež podrejenih obveznosti z 2,7 odstotka na 3,5 odstotka. Znižal se je delež izvernih dolgov s 67,5 odstotka na 62,2 odstotka, od tega se je znižal delež dolgov do nefinančnih družb z 12 odstotkov na 10,8 odstotka in znižal se je delež dolgov do gospodinjstev z 48,2 na 43,3 odstotka. Delež dolgov do države in drugih komitentov pa se je povečal s 6,9 odstotka na 7,4 odstotka.

Strukturo obveznosti banke nam prikazuje slika 2.3.

Slika 2.3 Struktura obveznosti

Vir: NKBM 2006, 49.

2.1.4 Dejavnosti banke

Banka opravlja s statutom (2007, 1–2) določene naslednje finančne storitve:

- a) Bančne storitve, ki so sprejemanje depozitov od javnosti ter dajanje kreditov za svoj račun,
- b) Vzajemno priznane finančne storitve, ki so:

1. sprejemanje depozitov,
 2. dajanje kreditov, ki vključuje tudi:
 - potrošniške kredite,
 - hipotekarne kredite,
 - odkup terjatev z regresom ali brez njega (factoring),
 - financiranje komercialnih poslov, vključno z izvoznim financiranjem na podlagi odkupa z diskontom in brez regresa dolgoročnih nezapadlih terjatev, zavarovanih s finančnim instrumentom (forfeiting),
 3. finančni zakup (leasing),
 4. storitve plačilnega prometa po Zakonu o plačilnem prometu, razen storitev upravljanja plačilnih sistemov,
 5. izdajanje in upravljanje plačilnih instrumentov, vključno z izdajanjem elektronskega denarja,
 6. izdajanje garancij in drugih jamstev,
 7. trgovanje za svoj račun ali za račun strank:
 - z instrumenti denarnega trga,
 - s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli,
 - s standardiziranimi terminskimi pogodbami in opcijami,
 - z valutnimi in obrestnimi finančnimi instrumenti,
 - s prenosljivimi vrednostnimi papirji,
 8. sodelovanje pri izdaji vrednostnih papirjev in storitve povezane s tem,
 9. svetovanje podjetjem glede kapitalske strukture, poslovne strategije in sorodnih zadev ter svetovanje in storitve v zvezi z združitvami in nakupom podjetij,
 10. denarno posredništvo na medbančnih trgih,
 11. upravljanje z naložbami in svetovanje v zvezi s tem,
 12. hramba vrednostnih papirjev in druge storitve, povezane s hrambo,
 13. kreditne bonitetne storitve: zbiranje, analiza in posredovanje informacij o kreditni sposobnosti pravnih oseb,
 14. oddajanje sefov ter
 15. investicijske ter pomožne investicijske storitve in posli.
- c) Dodatne finančne storitve, ki so:
1. posredovanje pri prodaji zavarovalnih polic po zakonu, ki ureja zavarovalništvo,
 2. storitve upravljanja plačilnih sistemov po Zakonu o plačilnem prometu,
 3. upravljanje pokojninskih skladov po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje,

4. skrbniške storitve, za katere drug zakon določa, da jih opravlja banka in storitve, povezane s temi skrbniškimi storitvami,
5. kreditno posredništvo pri potrošniških in drugih kreditih,
6. druge storitve ali posli, ki imajo glede na načina opravljanja in tveganj, ki jim je banka pri opravljanju izpostavljena podobne značilnosti kot vzajemno priznane finančne storitve ali dodatne finančne storitve.

Banka opravlja tudi pomožne bančne storitve: upravljanja z nepremičninami, upravljanja ali vodenja sistema za obdelavo podatkov ali upravljanja podobnih poslov, ki se izvajajo kot podpora opravljanju storitev ene ali več kreditnih institucij.

2.1.5 Poslanstvo Nove KBM, d. d.

Nova KBM, d. d. je sodobna in varna banka s tradicijo, ki razume in spremlja svoje poslovne partnerje, sladi razvojnim ciljem in živi z okoljem (NKBM 2006, 32).

Poslanstvo banke ima tržni in interesni vidik. Tržni vidik je okvir programov organizacije, kar predstavlja v smislu konkurenčnosti sodobna in varna banka s tradicijo. Interesni vidik opredeljuje smotre organizacije, ki se nanašajo na razvoj banke v smislu fleksibilne organizacije in poglobljanja odnosov v finančni skupini. Sem sodi tudi razumevanje in poglobljanje odnosov z zunanjimi vplivnimi udeleženci.

2.1.6 Vizija Nove KBM, d. d.

Merjeno s tržnim deležem bilančne vsote bo bančna skupina NKBM ostala druga največja bančna skupina v Sloveniji. Vodilna institucija v skupini bo banka, ki bo ponudnik najcelovitejših finančnih storitev za občane, mikropodjetja, mala in srednje velika podjetja v Sloveniji. Glede na dostopnost, prijaznost in kakovost storitve ter konkurenčnosti produktov bo postala najboljša banka na področju poslovanja s prebivalstvom in z najbolj razvejano poslovno mrežo v Sloveniji. Vedno bo zagotavljala varnost poslovanja ter dosegla najvišjo skladnost s standardi obvladovanja tveganj.

Vizija je uresničljiva, jasna, močna in usmerjena na potrebe vplivnih udeležencev organizacije. Na splošno je vizija banke primerno zasnovana, saj oblikuje izhodišča za strateško načrtovanje in snovanje konkretnih ciljev in med notranjimi udeleženci spodbuja občutek predanosti in pripadnosti organizaciji.

2.1.7 Strateški cilji Nove KBM, d. d.

Nova KBM, d. d. ima zastavljenih šest poglavitnih ciljev (NKBM 2006, 32):

- postati vseslovenska banka,
- preobraziti se v fleksibilno organizacijo,
- razumevanje in poglobljanje odnosov s strankami,
- podpora fleksibilnemu in kakovostnemu poslovanju,

- uvedba tehnoloških novosti,
- poglobljanje odnosov v skupini.

V letu 2007 banka predvideva 15-odstotno povišanje bilančne vsote, pri čemer bodo najvišjo rast dosegli krediti gospodinjstvom, ki se bodo povečali za 25 odstotkov, na pasivni strani pa se najhitrejša rast predvideva pri dolgovih do bank in sicer za 36 odstotkov.

Banka predvideva 35,5 milijona evrov bruto dobička oziroma 25,8 milijonov evrov čistega dobička.

Banka bo v letu 2007 nadaljevala pozicioniranje kot močna, zaupanja vredna banka s pestro in kakovostno ponudbo, servisom in s strokovnim in izkušenim kadrom. Kakovost poslovanja in kakovost ponudbe bo izboljšala:

- z uvedbo baselskih standardov (Basel II),
- na področju elektronskega bančništva z nadgradnjo varnostnih standardov (elektronski podpis),
- na področju migracije na vseevropski plačilni sistem za medbančni prenos sredstev v evrih v Evropski uniji - TARGET2 (enotna skupna plačilna platforma) in
- z vzpostavitvijo enotnega območja plačil v evrih – SEPA (Single Euro Payments Area).

S spremljanjem dogajanja v banki se ugotavlja, da so smotri pravilno postavljeni in se celotno poslovanje prepleta okrog njih. Vsi drugi cilji v organizaciji so jim podrejeni. S spremljanjem letnih poročil preteklih let je vidno, da je Nova KBM, d. d. imela drugačne smotre, ki jih je že uresničila in zamenjala z novimi.

2.2 Finančna skupina Nova KBM

Banka v konsolidiranem poslovnem poročilu (Uradni list RS, št. 28/07) predstavi skupino družb, ki so vključene v konsolidacijo, z njimi povezane družbe, njihove dejavnosti, strukturo organov upravljanja ali nadzora in posredne ter neposredne deleže banke v kapitalu oziroma glasovalnih pravicah teh družb. Prikazan mora biti tudi pričakovani razvoj in poslovne usmeritve banke in družb, ki so vključene v konsolidacijo kot skupine.

2.2.1 Predstavitev skupine

Skupina NKBM posluje prek ene največjih poslovnih mrež v Sloveniji, ki obsega 91 poslovalnic, 253 bankomatov in 4351 POS terminalov. Prek Poštne banke Slovenije se je njena poslovna mreža še bolj razširila z dostopom do vseh poštnih poslovalnic. Skupina NKBM je v letu 2006 imela 2697 zaposlenih.

Skupina NKBM je po podatkih Banke Slovenije glede na bilančno vsoto, posojila in depozite druga največja bančna skupina, ki deluje v Sloveniji. Posluje na treh glavnih področjih, katera so poslovanje s prebivalstvom, poslovanje s pravnimi osebami in finančni trgi. Finančno skupino Nove KBM poleg Nove KBM, d. d. sestavlja še deset družb:

- PBS. Poštna banka Slovenije, d. d., v 55-odstotni lasti Nove KBM, d. d. Komitentom PBS, d. d. in Nove KBM, d. d. zagotavlja široko dostopnost bančnih storitev po vsej državi, saj posluje preko poštних okenc v vseh 541 enotah Pošte Slovenije.
- KBM Infond, družba za upravljanje, d. o. o., je v 72-odstotni lasti Nove KBM, d. d. in upravlja osem investicijskih skladov. Zagotavlja ponudbo upravljanja za vse investicijske produkte, ki omogočajo vlagateljem donosno, likvidno in varno naložbo finančnih sredstev glede na zastavljene cilje.
- KBM Fineko, d. o. o. je bilo eno prvih specializiranih bančnih podjetij za promet z nepremičninami in je v 100-odstotni lasti Nove KBM, d. d. Z bogatimi izkušnjami in sodobnimi pristopi k reševanju finančnih izzivov zagotavlja storitve s področja nepremičninske dejavnosti in celovit servis finančnega svetovanja.
- KBM Leasnig, d. o. o. je univerzalno leasing podjetje, v 100-odstotni lasti Nove KBM, d. d. Pravnim in fizičnim osebami nudi ugodne pogoje finančnega leasinga premičnin in nepremičnin ter operativni leasing.
- KBM Invest, d. o. o. je v 99,37-odstotni lasti Nove KBM, d. d., ki se ukvarja z investicijskim inženiringom, gradnjo, prodajo in posredovanjem pri prometu z nepremičninami.
- Gorica Leasnig, d. o. o. je v 100-odstotni lasti Nove KBM, d. d. in je poslovni naslednik Gostol Leasinga, pionirja leasing dejavnosti v Sloveniji. V svoji ponudbi zagotavlja finančni leasing premičnin in nepremičnin, finančni in operativni leasing računalniške in medicinske opreme, operativni leasing ali poslovni najem vozil ter leasing opreme za prosti čas.
- M – Pay, družba za mobilno plačevanje, storitve in trgovino, d. o. o. je v 50-odstotni lasti Nove KBM, d. d. in je bila skupaj z družbo Mobitel, d. d. ustanovljena z namenom procesiranja plačil v sistemu mobilnega plačevanja Moneta. Svojo dejavnost je razširila na celovito ponudbo inovativnih elektronskih plačilnih kanalov okoli plačilnega instrumenta Moneta.
- Moja naložba, pokojninska družba, d. d. je v 45-odstotni lasti Nove KBM, d. d. in je posebna oblika zavarovalne družbe z dejavnostjo prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja po registriranih pokojninskih načrtih.

- Zavarovalnica Maribor, d. d., ki je v 49,96-odstotni lasti Nove KBM, d. d., je med slovenskimi klasičnimi zavarovalnicami tretja po obsegu poslovanja. Svojim zavarovancem nudi pestro ponudbo zavarovanj in tako skrbi za njihovo osebno varnost, kot tudi za varnost njihovega premoženja in poslovanja.
- Adria Bank AG, Vienna je v 50,54-odstotni lasti Nove KBM, d. d. in je specializirana za financiranje uvoza in izvoza na trgih srednje in južne Evrope. zlasti pa na območjih držav nekdanje Jugoslavije.

2.2.2 Finančni rezultat in položaj

Dobiček skupine iz rednega poslovanja je v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2006 znašal 13.362 milijonov tolarjev, čisti dobiček poslovnega leta pa je znašal 10.884 milijonov tolarjev (NKBM 2006,47).

V strukturi sredstev na dan 31. 12. 2006 je delež kreditov, ki je s 3,5-odstotnim povečanjem znašal 63,6 odstotka, delež finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo, je znašal 18,5 odstotka, delež finančnih sredstev, namenjenih trgovanju, je znašal 3,2 odstotka, deleža finančnih sredstev v posesti do zapadlosti je bilo za 6,9 odstotka in ostalo je znašalo 7,8 odstotka.

V strukturi obveznosti do virov sredstev so največji delež zavzemale vloge, ki so se zmanjšale s 66,5 na 61,7 odstotka in prejeti krediti, ki so znašali 21,6 odstotka. Sledijo rezerve s 5,3 odstotka in dolžniški vrednostni papirji s 3,7 odstotka. Podrejene obveznosti znašajo 3,4 odstotka in ostalo 4,3 odstotka.

2.2.3 Poslanstvo skupine NKBM

Poslanstvo skupine NKBM je skupno ustvarjanje partnerskih odnosov na področju celovitih finančnih storitev.

2.2.4 Vizija skupine NKBM

Do leta 2008 bo skupina NKBM prepoznavna kot vodilni ponudnik celovitih in kakovostnih finančnih storitev v Sloveniji za občane ter mala in srednja podjetja. Vzpostavljen bo proces optimizacije poslovanja in racionalizacije stroškov. Skupina bo imela učinkovit sistem vodenja skupine, ki bo podprt s poenotenimi tokovi poročanja. Članstvo v skupini bo pripomoglo k večji uspešnosti vsakega posamičnega člana skupine (NKBM 2006, 31).

2.2.5 Strateški cilji skupine NKBM

Skupina NKBM ima zastavljene štiri poglobitve cilje, ki so (NKBM 2006,31):

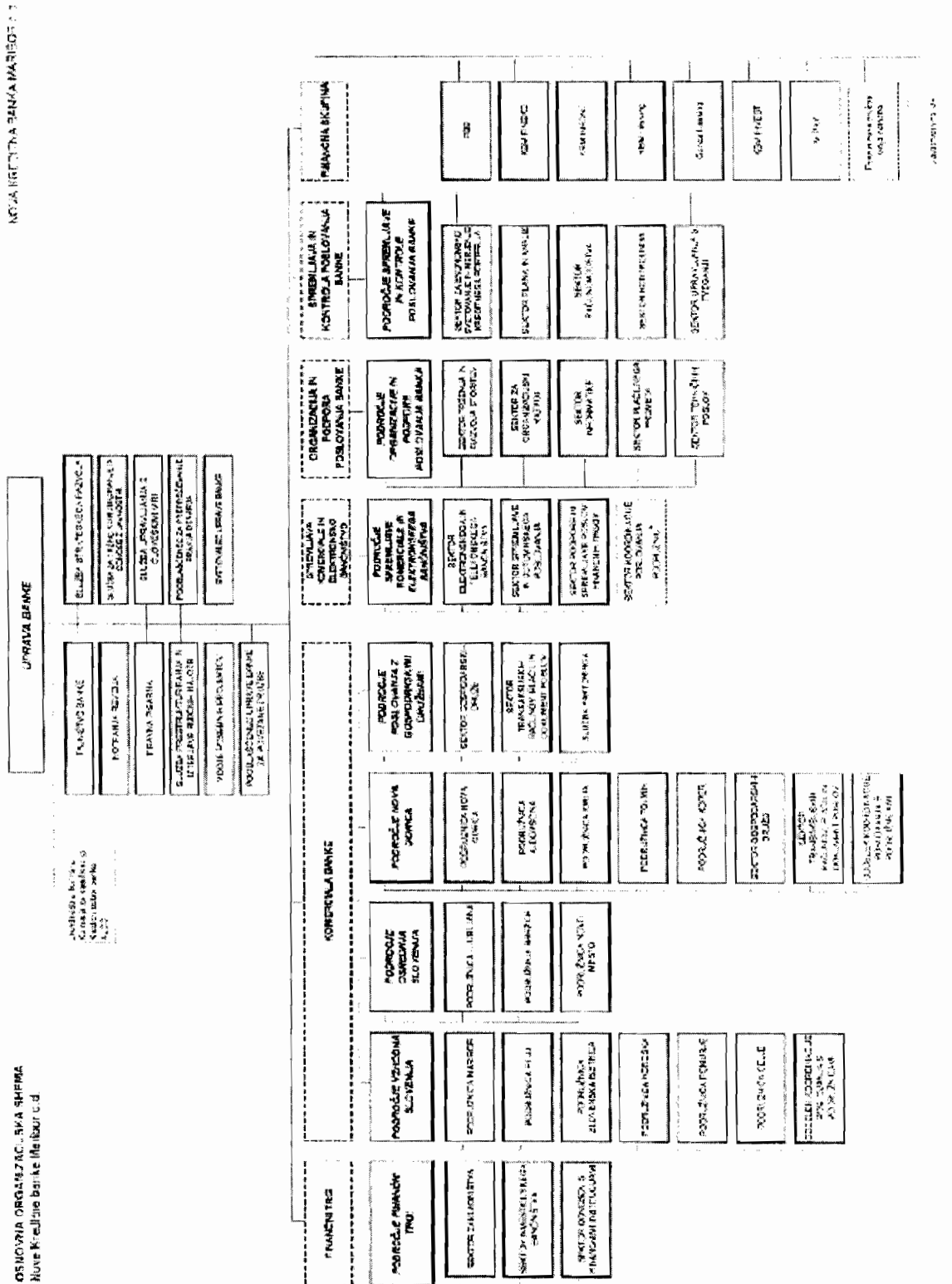
- vzpostavitev sistema vodenja na ravni skupine,
- vzpostavitev sistema poročanja za potrebe delovanja skupine,

- razvoj informacijskega sistema skupine in standardizacija poročanja,
- strateški skupinski marketing.

V letu 2007 skupina NKBM predvideva 15-odstotno rast bilančne vsote, načrtovan dobiček pa znaša 44,2 milijona evrov, kar znaša 32,5 milijona evrov po plačilu davkov. Njeni cilji so usmerjeni v povečanje obsega poslovanja na vseh področjih, predvsem širjenju na področju leasinga in nepremičninskih poslov. V načrtu je trženje življenjskih zavarovanj in vzajemnih skladov pri poštini okencih. Banka in Zavarovalnica Maribor pa bosta nadaljevali skupne projekte trženja produktov bančnega zavarovalništva.

Organizacijsko shemo Nove KBM, d. d. prikazuje slika 2.4.

Slika 2.4 Organizacijska shema banke

Vir: NKBM 2006, 112–113.

2.3 Gospodarsko in bančno okolje

2.3.1 Makroekonomsko okolje

Rast gospodarske aktivnosti v Sloveniji se je v letu 2006 pospešila ter dosegla najvišjo vrednost po letu 1999. Rast BDP je presegla ocenjeno potencialno rast in je znašala 5,2 odstotka. Glavni razlog za pospešitev rasti BDP je bila rast investicij v osnovna sredstva. K gospodarski rasti je prispevalo tudi izboljšanje mednarodne konjunktura, ki je ohranjala visoko realno rast izvoza.

Povprečna inflacija, merjena s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin (HICP), je v letu 2006 znašala 2,5 odstotka in tako ostala nespremenjena glede na leto 2005. Vzdržno nizka inflacija je omogočala nepretrgano izpolnjevanje maastrichtskega kriterija vse od konca leta 2005 naprej in je tako potrjevala makroekonomsko usposobljenost vstopa Slovenije v evro območje.

Temeljna obrestna mera je znašala 2,5 odstotka, kar je za 0,4 odstotne točke manj kot v letu 2005. V letu 2006 se je tečaj EUR proti SIT povečal za 0,3 odstotka, tečaj USD pa se je znižal za 10,1 odstotka.

V letu 2006 je bilo v povprečju registriranih za 6,6 odstotkov manj brezposelnih kot v letu 2005. Povprečna stopnja registrirane brezposelnosti je bila 9,4 odstotka. Delovno aktivnega prebivalstva je bilo v povprečju za 1,4 odstotka več kot v letu prej.

Slovenija je v letu 2006 izvozila za 16,4 odstotka blaga, uvozila pa za 15,9 odstotkov več blaga kot v preteklem letu.

Bruto zunanji dolg se je povečal iz 19.614 milijonov evrov v letu 2005 na 23.718 milijonov evrov v letu 2006. Devizne rezerve pa so se iz 8.833 milijonov evrov v letu 2005 zmanjšale na 8.005 milijonov evrov v letu 2006.

Navedeni podatki so pridobljeni iz Poročila o finančni stabilnosti, ki ga je izdala Banka Slovenije maja 2007 in Letnega poročila Banke Slovenije za leto 2006.

2.3.2 Uvedba evra

V letu 2006 je bilo slovensko gospodarsko in politično okolje v znamenju zaključnih priprav na sprejem evra. Slovenija je 1. 1. 2007 postala trinajsta država, ki je prevzela evro in tako prenesla svojo pristojnost do izvajanja monetarne politike na Svet Evropske centralne banke. Za prevzem evra je Slovenija morala izpolniti maastrichtske kriterije, ki vključujejo nizko stopnjo inflacije, obrestno mero primerljivo z Evropsko centralno banko, stabilen menjalni tečaj med tolarjem in evrom ter zdrave javne finance.

S prevzemom evra se je zaključilo tudi obdobje postopnega približevanja med obrestnimi merami Banke Slovenije in Evropske centralne banke. Zaradi približevanja donosnosti so se zmanjšale bančne marže, s prevzemom evra pa je odpadel tudi del prihodka bank iz menjalniškega poslovanja.

Nova KBM, d. d. je s pripravami na uvedbo evra začela septembra 2004. Večina aktivnosti in tehnoloških prilagoditev na poslovanje v evrih je bila v banki končana do sredine leta 2006, jeseni je izvedla testiranje delovanja programske opreme z vsemi institucijami s katerimi elektronsko izmenjuje podatke in izvedla tudi tri simulacije prehoda na evro. Uspeh prehoda in poslovanja v novi valuti je bil v glavnem odvisen od ustrezne strokovne usposobljenosti vseh zaposlenih in njihove dobre informiranosti o vseh dejstvih, ki jih je uvedba evra prinesla v bančne posle. Banka je veliko pozornosti pri uvajanju evra namenila komuniciranju z javnostmi in informiranju komitentov.

Projekt uvedbe evra je bil s tehnološkega, logističnega in organizacijskega vidika eden najbolj zahtevnih projektov v banki. Kljub temu, da so bili zaposleni s tem in vzporedno z drugimi projekti zelo obremenjeni, pa sta bila uvedba evra in sam prehod na evro v banki uspešno izvedena.

2.3.3 Uvedba Mednarodnih standardov računovodskega poročanja (MSRP)

V Poročilu o finančni stabilnosti so navedeni učinki uvedbe MSRP na volatilitnost poslovnih rezultatov bank. Evropski parlament in Svet EU sta julija 2002 sprejela Uredbo ES/1606/2002, ki med drugim od bank v EU zahteva, da svoje konsolidirane računovodske izkaze za finančna leta po 2005 sestavijo v skladu z MSRP. Slovenske banke so to prvič uporabile za poslovno leto 2006.

Koncept računovodenja v skladu z MSRP zahteva od bank spremljanje vrednosti nekaterih knjigovodskih postavk po pošteni vrednosti in ne po historični vrednosti, ki je v preteklosti veljala kot prevladujoča metoda vrednotenja. Vpliv MSRP je viden tudi na ocenjevanju višine izgub iz kreditnega tveganja ter na oblikovanju rezervacij oziroma oslabitvi finančnih sredstev. Tekoče oblikovanje rezervacij in oslabitev sta posledici poslabšanja kakovosti terjatve posameznega dolžnika. S tem je zagotovljeno spreminjanje vrednosti terjatev v skladu s trenutno razpoložljivimi informacijami banke in s tem z njihovimi poštenimi vrednostmi ter le v manjši meri v skladu s statistično ugotovljeno verjetnostjo pojava izgub v daljšem časovnem obdobju (Banka Slovenije 2007, 63).

Bilančna vsota bank v Sloveniji se je v letu 2006 povečala za 15 odstotkov. Povečale so se vloge gospodarstva, prebivalstva, samostojnih podjetnikov in države. Večje je bilo tudi zadolževanje med bankami. Na finančne rezultate bank v Sloveniji je v letu 2006 vplival prehod s Slovenskih računovodskih standardov (v nadaljevanju SRS) na MSRP. V primerjavi s prejšnjimi leti so banke v Sloveniji dosegle višji čisti prihodek iz trgovanja in znižale oslabitve in rezervacije. Posledica uvajanja MSRP v računovodsko prakso slovenskih bank je zmanjšanje rezervacij v bilancah za 24 odstotkov in hkratno povečanje bančnega kapitala za 15 odstotkov.

Kapitalska ustreznost bank se je tako izboljšala za razmeroma visoke 1,6 odstotne točke zgolj zaradi metodološke spremembe računovodskih standardov, ne da bi se

zmanjšala izpostavljenost bank kreditnim ali drugim tveganjem. V letu 2006 se je zmanjšala tudi potreba po tekočem oblikovanju rezervacij v skladu z novimi merili, kar je prispevalo k izboljšanju kazalcev uspešnosti bank.

Uvedba MSRP se bo v prihodnje odrazila tudi v spremenjenem poslovnem obnašanju bank v zvezi ciklično kreditno aktivnostjo, ki je odvisna od faze gospodarskega cikla. Uvajanje koncepta poštene vrednosti v vrednotenje bilančnih postavk pa bo procikličnost obnašanja bank še povečala. Z optimističnim ocenjevanjem tveganj bodo banke povečale pošteno vrednost posojil in drugih aktiv, kar bo vplivalo na relativno povečanje poslovnega izida in spodbujanje k nadaljnjemu povečanju kreditne aktivnosti (Banka Slovenije 2007, 63).

2.3.4 Naravno in družbeno okolje

Banka si pri investicijah v prostore in opremo in pri postopkih izvajanja storitev prizadeva za minimalno obremenjevanje okolja. Usmerjena je predvsem na zmanjševanje porabe in varčevanje z energijo s čimer zmanjšuje negativne vplive na okolje. Izvajajo se tudi ukrepi za zmanjševanje porabe papirja in racionalnejšo porabo surovin.

Nova KBM, d. d. se aktivno vključuje v družbene dejavnosti in sodeluje s Slovenskim narodnim gledališčem v Mariboru, Narodnim domom Maribor, s katerim vsako leto skupaj organizirata Festival Lent, Inštitutom za razvoj podjetništva, Tovarno podjetmov, je pokroviteljica ženskega odbojarskega kluba Nova KBM Branik Maribor, generalni pokrovitelj Pokrajinskega muzeja Maribor in mecen Umetnostne galerije Maribor. Generalno pokroviteljstvo Nove KBM, d. d. je pevskemu zboru Carmina Slovenica omogočilo kakovostni preskok in pripomoglo k njegovi mednarodni uveljavitvi.

Banka je v letu 2006 donirala finančna sredstva različnim zdravstvenim, izobraževalnim in dobrodelnim ustanovam na področju, kjer je prisotna. Kot partner človekoljubnosti precejšnje finančne prispevke namenja delovanju Fundacije za spodbujanje otrokovega razvoja in Mladinskemu domu Maribor.

2.4 Upravljanje človeških virov

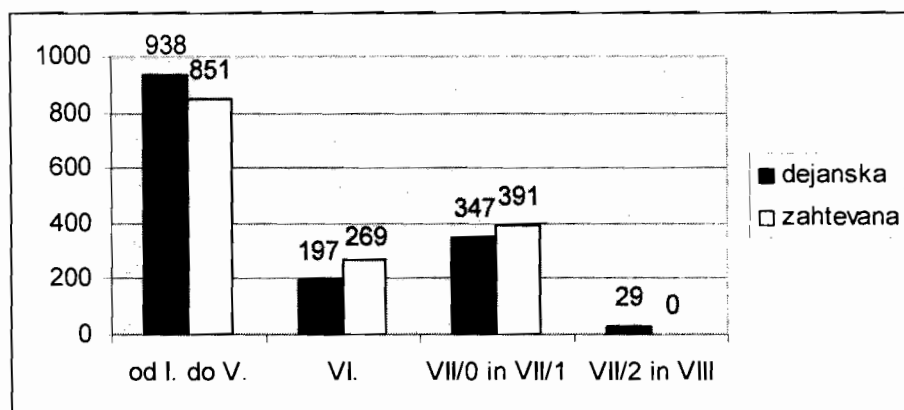
V Novi KBM, d. d. je bilo na dan 31. 12. 2006 zaposlenih 1511 delavcev, kar je za 2,2 odstotka manj kot ob koncu leta 2005 (NKBM 2006, 95). Nadaljuje se trend postopnega zmanjševanja zaposlenih na račun upokojitev, racionalizacije delovnih procesov in s tem povezano selektivno politiko zasedanja prostih delovnih mest prioritarno z notranjimi kadrovskimi viri. Delavce iz zunanjega vira se zaposluje predvsem zaradi začasno povečanega obsega dela in nadomeščanja odsotnosti zaradi porodniške.

Skladno z Zakonom o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov ima banka zaposlenih 31 invalidov.

Banka ima definirane zahteve glede izobrazbe, usposobljenosti, veščin in izkušenj, ki jih morajo imeti zaposleni. Očitno je povečanje potreb po zaposlenih s VII. in VI. stopnjo izobrazbe. Vse zahteve, ki jih morajo izpolnjevati zaposleni, so opredeljene v pravilniku o sistemizaciji in vrednotenju delovnih mest Nove KBM, d. d., dodatno pa so vloge zaposlenih definirane v popisu procesov, pri katerih zaposleni sodelujejo, jih izvajajo in o njih odločajo.

Slika 2.5 nam prikazuje število zaposlenih v banki glede na dejansko in zahtevano izobrazbo na dan 31. 12. 2006.

Slika 2.5 Število zaposlenih glede na dejansko in zahtevano izobrazbo na dan 31. 12. 2006

Vir: NKBM 2006, 95.

Demografsko spada banka med »starejša podjetja«, saj je več kot 30 odstotkov zaposlenih starejših od 50 let, kar pa hkrati pomeni izkušene, dobre, uspešne in banki zveste sodelavce.

Banka skrbi za zdravstveno in socialno varnost svojih delavcev. Izvajajo se obdobjni preventivni pregledi, specializirani in usmerjeni zdravstvenimi pregledi in prostovoljno cepljenje proti gripi. Kar 96 odstotkom zaposlenim se nudi prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje pri Moji naložbi, d. d., ki je pridružena družba skupine NKBM, s katero je banka sklenila sporazum o pristopu k pokojninskemu načrtu. Mesečna premija, ki jo za svoje zaposlene plača banka, je v decembru 2006 znašala 5,84 odstotka bruto mesečne plače zaposlenega oziroma največ 15.000 tolarjev.

Splošna politika nagrajevanja v Novi KBM, d. d. temelji na zagotavljanju plačila zaposlenih v skladu z zakonodajo in internimi akti ter razmerami na trgu dela in na ta način zagotavlja motiviranost zaposlenih, vzpodbuja lojalnost in posledično preprečuje odhode zaposlenih, ki bi lahko imeli škodljiv vpliv na poslovanje.

Razvoj in usposabljanje zaposlenih sta ključna dejavnika uspeha, zato jima banka posveča posebno pozornost in namenja precej sredstev za funkcionalno izobraževanje, financiranje študija ob delu, interno in eksterno izobraževanje in elektronsko izobraževanje. V letu 2006 je bilo največ pozornosti usmerjene na izvedbo izobraževanj in priprave delavcev na uvedbo nove valute. Cilj izobraževanja in usposabljanja je zagotoviti delavcem banke ustrezno znanje, spretnosti in sposobnosti, da bodo lahko zadovoljivo opravljali obstoječe naloge v delovnem procesu ter da bodo sposobni dosegati strateške cilje banke na določenem področju. Vse te dejavnosti so osredotočene na zadovoljevanje potreb in zahtev strank in povečevanje njihovega zadovoljstva.

Nova KBM, d. d. je v letu 2006 za usposabljanje in izobraževanje zaposlenih porabila 0,6 milijonov evrov, kar je velika investicija, saj Milost (2001, 155) pravi: »Naložbe v zaposlene so namreč naložbe z najvišjim dolgoročnim donosom.«

Človekovo delo je pomembna prvina poslovnega procesa. Vendar pa, za razliko od delovnih sredstev, predmetov dela in storitev, njegova vrednost ni izkazana med sredstvi v klasični bilanci stanja. Tudi naložbe v zaposlene ne povečujejo vrednosti te prvine, pač pa so že ob nastanku obravnavane med stroški (Milost 2001, 173).

2.5 Upravljanje tveganj

Po ZBan upravljanje s tveganji obsega ugotavljanje, merjenje oziroma ocenjevanje, obvladovanje in spremljanje tveganj, vključno s poročanjem o tveganjih, ki jim banka je ali bi jim lahko bila izpostavljena pri svojem poslovanju. Banka mora vzpostaviti in uresničevati trden in zanesljiv sistem upravljanja, ki mora obsegati:

- jasen organizacijski ustroj z natančno opredeljenimi, preglednimi in doslednimi notranjimi razmerji glede odgovornosti,
- učinkovite postopke ugotavljanja, merjenja oziroma ocenjevanja, obvladovanja in spremljanja tveganj, ki jim banka je ali bi jim lahko bila izpostavljena pri svojem poslovanju,
- ustrezen sistem notranjih kontrol, ki vključuje ustrezne administrativne in računovodske postopke.

Glavne kategorije tveganja so kreditno tveganje, likvidnostno tveganje in tržno tveganje, ki vključuje obrestno tveganje in tečajno tveganje. Opredelitev specifične vrste tveganja, sprejemljivo raven in metodo merjenja in spremljanja tveganj določajo strokovnjaki za posamezne vrste tveganj v Novi KBM, d. d. Organizacijska enota, odgovorna za opredelitev sprejemljive ravni specifične vrste tveganja in metodo merjenja in spremljanja tveganja, je organizacijsko ločena od enote, ki jo spremlja, vse do uprave Nove KBM, d. d.

Področje spremljave in kontrole poslovanja banke nadzira aktivnosti na področju merjenja tveganj in upravljanja kapitala za celotno skupino NKBM. V okviru pristojnosti tega področja samostojno upravljanje tveganj NKBM izvajajo:

- Odbor za upravljanje bilance banke (ALCO).
- Kreditni odbori (kreditni odbor podružnic, področni kreditni odbor in centralni kreditni odbor).
- Likvidnostna komisija.
- Sektor upravljanja tveganj.
- Sektor za ekonomsko svetovanje in merjenje kreditnega portfelja.

Nova KBM, d. d. analizira individualno poslovanje družb v finančni skupini in upravlja kapital celotne skupine. Banki Slovenije poroča o finančni skupini v skladu z zahtevami konsolidiranega nadzora dvakrat letno. Strategija upravljanja tveganj je usklajena s strateškimi cilji banke in skupine.

3 RAČUNOVODSKO POROČILO NOVE KBM, D. D.

Računovodstvo je dejavnost spremljanja in proučevanja vrednostno izraženih pojavov, ki so povezani s poslovanjem podjetja. Njegov cilj (naloga) je zlasti, da v dogovorjenem in uporabnikom računovodskih informacij razumljivem jeziku, nudi informacije o dogajanju v poslovnem življenju podjetja (Milost 2001, 153).

Banka vključi v računovodsko poročilo računovodske izkaze, pojasnila k računovodskim izkazom in razkrije pomembnejše računovodske usmeritve, na katerih so zasnovani računovodski izkazi banke. Računovodski izkazi so bilanca stanja, izkaz poslovnega izida, izkaz denarnih tokov in izkaz gibanja kapitala. Vsebinsko posameznih postavk in način izdelave računovodskih izkazov opredeljujejo MSRP in določila Sklepa o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 28/07).

3.1 Računovodski izkazi Nove KBM, d. d.

Računovodski izkazi so namenjeni zunanjim in notranjim uporabnikom. Izdelati jih je potrebno vsako koledarsko leto in potrebno jih je oddati najkasneje do 31. 3. v tekočem letu za preteklo leto. Najpomembnejša računovodska izkaza sta bilanca stanja in izkaz poslovnega izida. Namen računovodskih izkazov je dajanje informacij o finančnem položaju, uspešnosti in spremembah finančnega položaja banke. Računovodski izkazi izkazujejo dogodke iz preteklosti, zato jim je potrebno dodati informacije o tveganjih in negotovosti ter o sredstvih in obveznostih, ki niso izkazani v bilanci stanja.

3.1.1 Bilanca stanja

Bilanca stanja je dvostranski računovodski izkaz, v katerem je na levi strani prikazano stanje sredstev in na desni strani v enakem znesku stanje obveznosti do virov sredstev.

Izkaz stanja je temeljni računovodski izkaz, v katerem je resnično in pošteno prikazano stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov v določenem trenutku (na koncu poslovnega leta ali medletnega obdobja), za katerega se sestavlja (SRS 2006, 24).

Največja slabost klasičnega računovodskega pristopa je nerealno izkazovanje podatkov o premoženjskem in finančnem stanju podjetja ter o njegovi poslovni uspešnosti. Premoženjsko in finančno stanje podjetja je nerealno izkazano zato, ker bilanca stanja ne vsebuje podatkov o vrednosti zaposlenih (Franko 2001, 17–18). Naložbe v zaposlene so prikazane kot stroški in zato ne povečujejo njihove vrednosti.

V tabeli 3.1 je v kratki obliki prikazana bilanca stanja Nove KBM, d. d. v tisoč tolarjih.

Tabela 3.1 Bilanca stanja Nove KBM, d. d.

Zap. št.	VSEBINA	31. 12. 2006 SIT	31. 12. 2005 SIT
SREDSTVA			
1	Denar v blagajni in stanje na računih pri CB	21.077.914	12.837.683
2	Finančna sredstva, namenjena trgovanju	29.998.614	46.362.207
3	Finančna sredstva, pripoznana po pošteni vrednosti skozi IPI	0	0
4	Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo	157.772.490	98.033.049
5	Krediti	584.735.169	453.256.524
6	Finančna sredstva v posesti do zapadlosti	54.376.738	76.435.252
7	Izvedeni finančni instrumenti, namenjeni varovanju	0	0
8	Spremembe poštene vrednosti skupine varovanih postavk pred obrestnim tveganjem	0	0
9	Obresti od finančnih sredstev	424	58
10	Opredmetena osnovna sredstva	13.902.861	13.461.676
11	Naložbene nepremičnine	111.944	109.585
12	Neopredmetena dolgoročna sredstva	5.084.182	4.234.259
13	Dolgoročne naložbe v kapital odvisnih, pridruženih in skupaj obvladanih družb	9.341.649	9.328.073
14	Terjatve za davek od dohodkov pravnih oseb	759.645	585.086
15	Druga sredstva	2.110.119	2.248.422
16	Nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje	5.306	94.704
17	SKUPAJ SREDSTVA	879.277.055	716.986.578
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV			
18	Finančne obveznosti do centralne banke	0	0
19	Finančne obveznosti, namenjene trgovanju	36.895	0
20	Finančne obveznosti, pripoznane po pošteni vrednosti skozi IPI	0	0
21	Finančne obveznosti, merjene po odplačni vrednosti	794.336.121	642.636.717
22	Finančne obveznosti, vezane na finančna sredstva, ki ne izpolnjujejo pogojev za odpravo pripoznanja	0	0
23	Izvedeni finančni instrumenti, namenjeni varovanju	0	0
24	Spremembe poštene vrednosti skupine varovanih postavk pred obrestnim tveganjem	0	0
25	Obresti za finančne obveznosti	4.475.948	3.600.188
26	Rezervacije	6.271.802	4.656.688
27	Obveznosti za davek od dohodkov pravnih oseb	917.651	2.499.399
28	Druge obveznosti	6.391.337	4.447.795
29	Obveznosti, vezane na nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje	0	0
30	Osnovni kapital	5.839.496	5.839.496
31	Kapitalske rezerve	6.912.827	6.912.827
32	Kapital v zvezi s sestavljenimi finančnimi instrumenti	0	0
33	Presežek iz prevrednotenja	473.698	1.597.665
34	Rezerve iz dobička (vključno z zadržanim dobičkom)	51.525.229	40.202.645
35	Lastni deleži	0	0

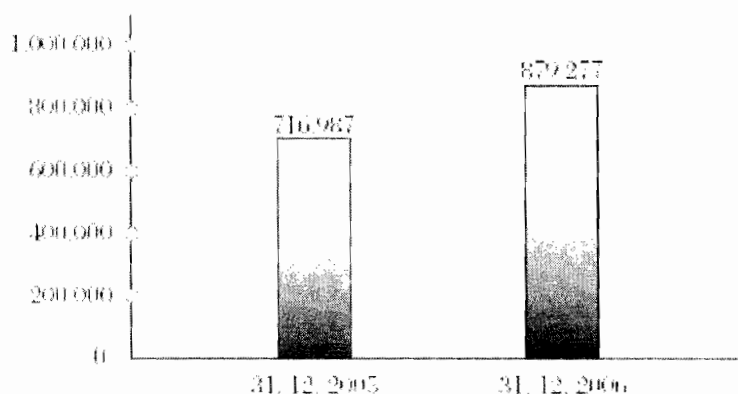
36	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta	2.096.051	4.593.158
37	Med letom izplačane dividende	0	0
38	SKUPAJ OBVEZNOSTI IN KAPITAL	879.277.055	716.986.578
39	Zunajbilančne obveznosti (B.1 - B.4)	201.060.940	143.299.560

Vir: NKBM 2006, 207.

Iz bilance vidimo povečanje bilančne vsote za 162.290 milijonov tolarjev, kar predstavlja 22,6 odstotka glede na konec leta 2005. Konec decembra 2006 je bilančna vsota znašala 879.277 milijonov tolarjev, kar je za 51.898 milijonov več od načrtovanega stanja.

Na sliki 3.1 vidimo prikazano bilančno vsoto Nove KBM, d. d. konec leta 2005 in konec leta 2006.

Slika 3.1 Bilančna vsota v milijonih tolarjev

Vir: NKBM 2006, 9.

Sredstva

Na aktivni strani bilance je banka povečala tolarska sredstva za 3.530 milijonov tolarjev kar predstavlja 0,8-odstotno povečanje, devizna sredstva pa za 158.760 milijonov tolarjev oziroma povečanje za 55,3 odstotka. V letu 2006 se je delež deviznih sredstev v vseh sredstvih banke povečal s 40,1 odstotka na 50,7 odstotka.

Največje absolutno povečanje v sredstvih dosega banka pri kreditih strankam, ki niso banke, in sicer za 115.851 milijonov tolarjev, to je za 29,5 odstotka. S tem je banka na področju kreditiranja nebančnega sektorja preseгла postavljeni prirast za leto 2006 za 104 odstotke. Na stanju deviznih kreditov nebančnemu sektorju zaznamo v letu 2006 povečanje za 131.506 milijonov tolarjev, to je za 77,9 odstotka, medtem ko so se stanja tolarskih kreditov znižala za 15.655 milijonov tolarjev oziroma za 7 odstotkov.

Stanje kreditov nefinančnim družbam se je povečalo predvsem na račun deviznih kreditov in sicer za 67.496 milijonov tolarjev oziroma za 31,7 odstotka. V letu 2006 so se devizni krediti povečali za 75.492 milijonov tolarjev, kar pomeni za 60,3 odstotka,

medtem ko so se tolarški krediti znižali za 7.995 milijonov tolarjev. Na področju povečanja deviznih kreditov nefinančnim družbam je banka prav tako preseгла planski prirast za 117,3 odstotka.

Kreditni prebivalstvu, ki so se v letu 2006 povečali za 21.396 milijonov tolarjev, so ob koncu leta znašali 131.163 milijonov tolarjev oziroma 14,9 odstotka vseh sredstev banke. V primerjavi s koncem leta 2005 se je v letu 2006 delež kreditov prebivalstvu v vseh sredstvih banke znižal za 0,5 odstotne točke.

Kreditni drugim finančnim organizacijam so ob koncu leta 2006 znašali 47.252 milijonov tolarjev, kar predstavlja povečanje za 18.677 milijonov tolarjev oziroma za 65,4 odstotka. Od tega so se devizni krediti drugim finančnim organizacijam povečali za 18.899 milijonov tolarjev, medtem ko so se tolarški krediti znižali za 222 milijonov tolarjev.

Kreditni državi so ob koncu leta 2006 znašali 6.938 milijonov tolarjev. V letu 2006 so se povečali za 1.008 milijonov tolarjev oziroma za 17 odstotkov.

Stanje kreditov bankam se je v letu 2006 povečalo za 25,9 odstotka oziroma za 15.627 milijonov tolarjev, od tega so se devizni krediti povečali za 19.378 milijonov tolarjev, tolarški krediti pa so se znižali za 3.751 milijonov tolarjev.

Finančna sredstva, namenjena trgovanju, so ob koncu leta 2006 znašala 29.999 milijonov tolarjev, od tega so izvedeni finančni instrumenti znašali 131 milijonov tolarjev, delnice in deleži so znašali 12.864 milijonov tolarjev, dolžniški vrednostni papirji pa 17.004 milijonov tolarjev.

Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo, so ob koncu leta 2006 znašala 157.773 milijonov tolarjev, od tega so kapitalske naložbe (delnice in deleži), izkazane po pošteni vrednosti, znašale 1.303 milijone tolarjev, po nabavni vrednosti 1.321 milijonov tolarjev, dolžniški vrednosti papirji pa so znašali 155.149 milijonov tolarjev.

Stanje dolgoročnih naložb v kapital odvisnih, pridruženih in skupaj obvladovanih družb je ob koncu leta 2006 znašalo 9.342 milijonov tolarjev.

Obveznosti do virov sredstev

V letu 2006 je na pasivni strani bilance banka dosegala hitrejše naraščanje deviznih in tolarških obveznosti. Devizne obveznosti so se povišale za 120.601 milijon tolarjev, z 280.129 milijonov tolarjev na 400.730 milijonov tolarjev, kar predstavlja 43,1 odstotka tolarške obveznosti pa so se povečale za 41.689 milijonov tolarjev, s 436.858 milijonov tolarjev na 478.547 milijonov tolarjev, kar predstavlja povečanje za 9,5 odstotka. Delež deviznih obveznosti banke pa se je povečal za 9,2 odstotka in tako ob koncu decembra 2006 znašal 45,6 odstotka.

Dolgovi do strank, ki niso banke (izvirni dolgovi), so ob koncu leta 2006 znašali 546.359 milijonov tolarjev in so se v letu 2006 povečali za 62.091 milijonov tolarjev, to je za 12,8 odstotka. Od tega so se tolarški dolgovi do strank, ki niso banke, povečali za

37.871 milijonov tolarjev, oziroma za 11,7 odstotka, predvsem na račun povečanja vlog na vpogled. Banka je povečala tudi devizne dolgove in sicer za 24.220 milijonov tolarjev oziroma za 15 odstotkov, predvsem na račun povečanja dolgoročnih deviznih dolgov. Med izvirnimi dolgovi banka izkazuje povečanje vseh dolgov (tolarskih in deviznih) do prebivalstva, nefinančnih družb, države, samostojnih podjetnikov, neprofitnih izvajalcev storitev gospodinjstvom, drugih finančnih organizacij in tujih oseb.

Najbolj so se povečali dolgovi do prebivalstva, ki so predstavljali 42,1 odstotka vseh obveznosti banke. Povečali so se za 33.734 milijonov tolarjev, kar predstavlja 10 odstotkov in so ob koncu leta 2006 znašali 370.127 milijonov tolarjev. Med tolarskimi dolgovi, ki so se povečali za 25.100 milijonov tolarjev, se je stanje najbolj povečalo pri vlogah na vpogled.

Dolgovi do nefinančnih družb so se v letu 2006 povečali za 9.595 milijonov tolarjev, to je za 11,2 odstotka. Tolarski dolgovi so se povečali za 4.334 milijonov tolarjev, devizni pa za 5.262 milijonov tolarjev. Devizni dolgovi so se povečali predvsem zaradi povečanja dolgoročnih dolgov.

Dolgovi do države so se v letu 2006 povečali za 10.364 milijonov tolarjev ali 63,1 odstotka in so konec decembra znašali 26.788 milijonov tolarjev. Povečanje dolgov do države je posledica povečanja tolarskih kratkoročnih dolgov do države.

Dolgovi do bank so se povečali za 87.535 milijonov tolarjev in so ob koncu decembra znašali 189.425 milijonov tolarjev, od tega so se devizni dolgovi povečali kar za 83.052 milijonov tolarjev, tolarski pa za 4.483 milijonov tolarjev. Devizni dolgovi do bank so se povečali predvsem zaradi najema sindiciranega posojila.

Stanje dolžniških vrednostnih papirjev se je v opazovanem obdobju znižalo za 9.913 milijonov tolarjev. Znižanje se nanaša predvsem na zapadle obveznice KBM 2, 3 in 4 ter zapadla potrdila o vlogah na ime do 2 let in nad 2 letoma.

Stanje rezervacij se je povečalo za 1.615 milijonov tolarjev in je konec decembra 2006 znašalo 6.272 milijonov tolarjev.

Kapital banke, vključno z zadržanim dobičkom, se je povečal za 7.701 milijon tolarjev oziroma za 13 odstotkov in je ob koncu decembra 2006 znašal 66.847 milijonov tolarjev.

3.1.2 Izkaz poslovnega izida

Izkaz poslovnega izida je temeljni izkaz, ki prikazuje glavne vrste prihodkov in odhodkov v obračunskem obdobju (Dimovski in Gregorič 2000, 58).

Navodilo za izdelavo bilance stanja in izkaza poslovnega izida bank in hranilnic objavljeno v Uradnem listu RS, št. 28/07 z dne 29. 3. 2007 določa, da banke izdelajo izkaz poslovnega izida na podlagi knjigovodskih podatkov o prihodkih in odhodkih in na podlagi metodologije za izdelavo izkaza poslovnega izida.

Izkaz poslovnega izida, ki se nahaja v tabeli 3.2, prikazuje zneske v dveh stolpcih:

- v prvem so uresničeni podatki obravnavanega obračunskega obdobja,
- v drugem pa uresničeni podatki iz prejšnjega obračunskega obdobja.

Tabela 3.2 Izkaz poslovnega izida Nove KBM, d. d. v tisoč tolarjih

Zap. št.	VSEBINA	1. 1. - 31. 12. 2006 SIT	1. 1. - 31. 12. 2005 SIT
1	Prihodki iz obresti	37.903.924	32.062.924
2	Odhodki za obresti	-17.312.477	-13.810.727
3	Čiste obresti (1 - 2)	20.591.447	18.252.197
4	Prihodki iz dividend	1.080.309	1.165.966
5	Prihodki iz opravnin (provizij)	9.587.332	8.619.046
6	Odhodki za opravnine (provizije)	-1.658.286	-1.103.549
7	Čiste opravnine (provizije) (5 - 6)	7.929.046	7.515.497
8	Realizirani dobički/izgube iz finančnih sredstev in obveznosti, ki niso merjeni po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida	284.631	-357.809
9	Čisti dobički/izgube iz finančnih sredstev in obveznosti, namenjenih trgovanju	3.389.177	5.273.177
10	Dobički/izgube iz finančnih sredstev in (obveznosti), pripoznanih po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida	0	0
11	Spremembe poštene vrednosti pri obračunavanju varovanj pred tveganji	0	0
12	Čisti dobički/izgube iz tečajnih razlik	-351.264	-28.887
13	Čisti dobički/izgube iz odprave pripoznanja sredstev brez nekratkoročnih sredstev v posesti za prodajo	282.164	328.938
14	Drugi čisti poslovni dobički/izgube	2.329.006	292.241
15	<i>Finančni in poslovni prihodki in odhodki (3 + 4 + 7 + 8 + 9 + 10 + 11 + 12 + 13 + 14)</i>	<i>35.534.516</i>	<i>32.441.320</i>
16	Administrativni stroški	-17.344.467	-16.286.111
17	Amortizacija	-2.137.185	-1.626.459
18	Rezervacije	-1.687.739	-1.102.051
19	Oslabitve	-3.710.361	-3.137.087
20	Slabo ime	0	0
21	Pripadajoči dobički/izgube iz naložb v kapital pridruženih in skupaj obvladovanih družb, obračunanih po kapitalski metodi	0	0
22	Čisti dobički/izgube iz nekratkoročnih sredstev v posesti za prodajo in z njimi povezanimi obveznostmi	0	0

23	Dobiček/izguba iz rednega poslovanja (15 - 16 - 17- 18 - 19 + 20 + 21 + 22)	10.654.764	10.289.612
24	Davek iz dohodka pravnih oseb iz rednega poslovanja	-1.829.287	-1.938.722
25	Čisti dobiček/izguba iz rednega poslovanja (23 - 24)	8.825.477	8.350.890
26	Čisti dobički/izgube po obdavčitvi iz ustavljenega poslovanja	0	0
27	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta (25 + 26)	8.825.477	8.350.890
	Čisti dobiček na delnico	3.023	2.860

Vir: NKBM 2006, 203.

Prihodki se pripoznajo, ko je verjetno, da bodo prihodnje gospodarske koristi pritekale in da je te koristi mogoče zanesljivo izmeriti.

Obrestni prihodki in odhodki so izkazani v obračunanih zneskih v višini, rokih in na način, določen s Sklepom o obrestnih merah banke (NKBM 2006, 222).

Med prihodki iz obresti so redne, zamudne in razmejene obresti in vnaprej plačana nadomestila za stroške odplačevanja dolgoročnih kreditov danih prebivalstvu. Odhodki za obresti pa predstavljajo obresti za obveznosti iz naslova vlog, izdanih vrednostnih papirjev in najetih kreditov ter drugi odhodki iz naslova finančnih obveznosti. Čiste obresti v letu 2006 znašajo 20.591 milijonov tolarjev, kar je 2.339 milijonov tolarjev več kot v letu 2005.

Med prihodki iz dividend so izkazane prejete dividende ali deleži iz naslova naložbenja v kapital družb.

Prihodki in odhodki od opravnin so pripoznani praviloma, ko je storitev opravljena. Med prihodke iz opravnin spadajo opravnine iz naslova opravljanja storitev v skladu z vsakokrat veljavno bančno Tarifo nadomestil, odhodki za opravnine pa so plačila za storitve drugih v skladu s pogodbami med članico skupine in upnikom. Čiste opravnine so v letu 2006 znašale 7.929 milijonov tolarjev.

Finančni in poslovni prihodki in odhodki banke izkazujejo realizirane dobičke ali izgube od finančnih sredstev, ki niso merjeni po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida in iz naslova trgovanja z lastniškimi in dolžniškimi vrednostnimi papirji ter izvedenimi finančnimi instrumenti, merjenimi po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida. Sem spadajo tudi drugi poslovni dobički ali izgube, kamor so med dobičke vključeni prihodki od najemnin za poslovne prostore in drugi prihodki iz poslovanja, med izgube pa spadajo odhodki za dajatve, članarine in drugi poslovni odhodki. V letu 2006 so prihodki in odhodki iz finančnih poslov znašali 35.534 milijonov tolarjev, kar je 9,53 odstotka več kot leto prej.

Pri izračunu dobička ali izgube iz rednega poslovanja se upošteva tudi oslabitve, kjer banka izkazuje oslabitve finančnih sredstev, merjenih po odplačni vrednosti na podlagi kriterijev iz Metodologije ocenjevanja izgub iz kreditnega tveganja in oslabitve

naložbenih nepremičnin na podlagi cenitve pooblaščenega cenilca. Te so v letu 2006 znašale 3.710 milijonov tolarjev, kar je 573 milijonov tolarjev več kot v letu 2005.

Da dobimo čisti dobiček ali izgubo iz rednega poslovanja, moramo od dobička ali izgube iz rednega poslovanja, odšteti davek iz dohodka iz rednega poslovanja. Tekoči davek od dohodka je prikazan v višini, kot ga je obračunala banka na osnovi Zakona od dohodkov pravnih oseb in znaša 1.829 milijonov tolarjev.

3.1.3 Izkaz denarnih tokov

Izkaz denarnih tokov, imenovan tudi izkaz finančnega izida, je temeljni računovodski izkaz, ki prikazuje, kako prejemi in izdatki vplivajo na spremembe stanja denarnih sredstev v obračunskem obdobju.

Milost (2003, 158) navaja, da finančni izid lahko ugotavljamo neposredno na podlagi denarnega toka (prejemkov in izdatkov), ali pa na podlagi finančnega toka, saj le-ta ni nič drugega kot celota pritokov in odtokov določenih vrst sredstev in obveznosti do virov sredstev v določenem časovnem razdobju.

Spremembe stanja sredstev in obveznosti do virov sredstev nastajajo zaradi različnih finančnih aktivnosti, kot so (Robnik 2007, 42):

- investiranje (naložbenje) – spreminjanje denarnih sredstev v nedenarna, je povečanje sredstev v obračunskem obdobju,
- dezinvestiranje (raznaložbenje) – spreminjanje nedenarnih sredstev v denarna, je zmanjšanje sredstev v obračunskem obdobju,
- financiranje – povečanje sredstev v obdobju s povečanjem kapitala in dolgov, saj gre za povečanje obveznosti do financerjev z njihovimi vnosi v obračunskem obdobju,
- definciranje – zmanjšanje sredstev v obdobju z zmanjšanjem kapitala in dolgov, saj gre za zmanjšanje obveznosti do financerjev, ki so dobili ustrezna plačila v obračunskem obdobju.

Izkaz denarnih tokov vsebuje pomembne informacije za odločanje pri poslovanju, financiranju in naložbenju. Na podlagi teh informacij je mogoče ugotoviti razloge za povečanje ali zmanjšanje denarnih sredstev v obračunskem obdobju (SRS 2006, 26).

Obliko in vsebino izkaza denarnih tokov za zunanje poslovne potrebe določajo SRS. Na voljo je različica I, ki je neposredna metoda sestavljanja izkaza denarnih tokov in različica II, ki je posredna metoda.

Izkaz denarnih tokov Nove KBM, d. d. v skrčeni obliki nam prikazuje tabela 3.3.

Tabela 3.3 Izkaz denarnih tokov Nove KBM, d. d.

Oznaka	VSEBINA	Znesek v tisočih	
		1. 1. - 31. 12. 2006	1. 1. - 31. 12. 2005
I	2	3	4
A	DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
a)	Čisti poslovni izid pred obdavčitvijo	10.654.764	10.289.612
	Denarni tokovi pri poslovanju pred spremembami poslovnih sredstev in obveznosti	14.584.268	13.911.575
b)	(Povečanja)/zmanjšanja poslovnih sredstev	-155.513.049	-101.119.978
c)	Povečanje/(zmanjšanje) poslovnih obveznosti	149.975.824	105.911.625
č)	Denarni tokovi pri poslovanju (a + b + c)	9.047.043	18.703.222
d)	(Plačani)/vrnjeni davek na dohodek pravnih oseb	-3.006.526	-1.473.662
e)	Neto denarni tokovi pri poslovanju (č + d)	6.040.517	17.229.560
B	DENARNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU		
a)	Prejemki pri naložbenju	35.890.059	40.498.492
b)	Izdatki pri naložbenju	-13.269.998	-36.642.169
c)	Neto denarni tokovi pri naložbenju (a - b)	22.620.061	3.856.323
C	DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
a)	Prejemki pri financiranju	15.311.280	16.736.109
b)	Izdatki pri financiranju	-15.202.861	-10.219.619
c)	Neto denarni tokovi pri financiranju (a - b)	108.419	6.516.490
D	Učinki spremembe deviznih tečajev na denarna sredstva in njihove ustreznike	-685.942	-686.917
E	Učinki spremembe poštene vrednosti na denarna sredstva in njihove ustreznike	2.035	0
F	Čisto povečanje denarnih sredstev in denarnih ustreznikov (Ae + Bc + Cc)	28.768.997	27.602.373
G	Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku obdobja	75.530.028	48.614.572
H	Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na koncu obdobja (D + E + F + G)	103.615.118	75.530.028

Vir: NKBM 2006, 211–212.

3.1.4 Izkaz gibanja kapitala

Po Slovenskem računovodskem standardu 27 (SRS 2006) je izkaz gibanja kapitala temeljni računovodski izkaz v katerem so resnično in pošteno prikazane spremembe sestavin kapitala za poslovno leto ali medletna obdobja. Poseben dodatek k izkazu gibanja kapitala je prikaz »bilančnega dobička« ali »bilančne izgube« kot pravno opredeljena odločitvena kategorija iz ZGD. Te informacije so potrebne lastnikom in upnikom poslovnega sistema.

V izkazu gibanja kapitala Nove KBM, d. d. v obliki ločenih razpredelnic se zaradi primerjave prikazujejo uresničeni podatki v obravnavanem obračunskem obdobju 1. 1. 2006 – 31. 12. 2006 in uresničeni podatki v enakem prejšnjem obračunskem obdobju.

Razpredelnico sestavljajo:

- Osnovni kapital.

- Kapitalske rezerve.
- Kapital v zvezi s sestavljenimi finančnimi instrumenti.
- Presežek iz prevrednotenja.
- Rezerve iz dobička.
- Zadržani dobiček oziroma izguba.
- Lastni deleži.
- Čisti poslovni izid poslovnega leta.
- Med letom izplačane dividende.
- Skupaj kapital.

V Novi KBM, d. d. je v letu 2006 skupni kapital znašal 66.847 milijonov tolarjev, kar je 13,02 odstotka več kot v letu 2005, ko je znašal 59.146 milijonov tolarjev. Povečanje je posledica prenosa nerazporejenega dobička preteklega leta in zadržanega dobička iz naslova prehoda na MSRP na zadržani dobiček.

Izkaza gibanja kapitala v Novi KBM, d. d. v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2005 in od 1. 1. do 31. 12. 2006 sta prikazana v tabeli 3.4 in 3.5.

Tabela 3.4 Izkaz gibanja kapitala Nove KBM, d. d. v obdobju 1. 1. – 31. 12. 2006

v tisoč SIT

Ozn.p ost.	VSEBINA	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Kapital v zvezi s sestavljenimi finančnimi instrumenti	Presežek iz prevrednotenja	Rezerve iz dobička	Zadržani dobiček oz. izguba	Lastni deleži	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Med letom izplačane dividende	Skupaj kapital
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	ZAČETNO STANJE V	5.839.496	6.912.827	0	1.597.665	31.020.005	9.182.640	0	4.593.158	0	59.145.791
	OBRAČUNSKEM OBDOBJU										
B	Premiki v kapital										0
a)	Vpis ali (vplačilo) novega kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b)	Prodaja lastnih delnic	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c)	Povečanje prevrednotenja kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
č)	Čisti poslovni izid (čisti dobiček ali čista izguba)	0	0	0	0	0	0	0	8.825.477	0	8.825.477
d)	Druga povečanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C	Premiki v kapitalu										0
a)	Razporeditev čistega dobička v rezerve iz dobička	0	0	0	0	6.729.426	0	0	-6.729.426	0	0
b)	Poravnava izgube prejšnjih let	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c)	Razporeditev sestavin kapitala v posebni sklad lastnih delnic	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
č)	Oblikovanje / ukinitve sklada lastnih deležev	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
d)	Izplačilo (obračun) dividend v obliki delnic	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e)	Drugi premiki v kapitalu**	0	0	0	0	0	4.593.158	0	-4.593.158	0	0
Č	Premiki iz kapitala										0
a)	Izplačilo (obračun) dividend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b)	Vplačilo kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c)	Prodaja lastnih delnic	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
č)	Zmanjšanje prevrednotenja kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
d)	Druga zmanjšanja kapitala*	0	0	0	-1.123.967	0	0	0	0	0	-1.123.967
D	KONČNO STANJE V	5.839.496	6.912.827	0	473.698	37.749.431	13.775.798	0	2.096.051	0	66.847.301
	OBRAČUNSKEM OBDOBJU										
E	BILANČNI DOBIČEK POSLOVNEGA LET***					416.226	13.775.798		2.096.051		16.288.075

Pojasnilo

* Znesek -1.123.967 tisoč SIT predstavlja znižanje presežka iz prevrednotenja iz naslova finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo.

** Znesek 4.593.158 tisoč SIT predstavlja prenos nerazporejenega dobička preteklega leta (1.195.219 tisoč SIT) in zadržanega dobička iz naslova prehoda na MSRP (3.397.939 tisoč SIT) na zadržani dobiček.

*** Znesek 416.226 tisoč SIT predstavlja druge rezerve, oblikovane iz bilančnega dobička leta 2004, ki bodo predmet razdelitve v letu 2007.

Vir: NKBM 2006, 213.

Tabela 3.5 Izkaz gibanja kapitala Nove KBM, d. d. v obdobju 1. 1. – 31. 12. 2005

v tisoč SIT

Ozn. p ost.	VSEBINA	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Kapital v zvezi s sestavljenimi finančnimi instrumenti	Presežek iz prevrednotenja	Rezerve iz dobička	Zadržani dobiček oz. izguba	Lastni deleži	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Med letom izplačane dividende	Skupaj kapital
I	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	ZAČETNO STANJE V	5.839.496	6.912.827	0	0	26.846.047	9.182.640	0	1.416.326	0	50.197.336
	OBRAČUNSKEM OBDOBJU										
B	Premiki v kapital										0
a)	Vpis ali (vplačilo) novega kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b)	Prodaja lastnih delnic	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c)	Povečanje prevrednotenja kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
č)	Čisti poslovni izid (čisti dobiček ali čista izguba)	0	0	0	0	0	0	0	8.350.890	0	8.350.890
d)	Druga povečanja*	0	0	0	1.597.665	0	0	0	0	0	1.597.665
C	Premiki v kapitalu										0
a)	Razporeditev čistega dobička v rezerve iz dobička	0	0	0	0	4.173.958	0	0	-4.173.958	0	0
b)	Poravnava izgube prejšnjih let	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c)	Razporeditev sestavin kapitala v posebni sklad lastnih delnic	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
č)	Oblikovanje / ukinitve sklada lastnih deležev	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
d)	Izplačilo (obračun) dividend v obliki delnic	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e)	Drugi premiki v kapitalu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Č	Premiki iz kapitala										0
a)	Izplačilo (obračun) dividend	0	0	0	0	0	0	0	-1.000.100	0	-1.000.100
b)	Vplačilo kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c)	Prodaja lastnih delnic	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
č)	Zmanjšanje prevrednotenja kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
d)	Druga zmanjšanja kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D	KONČNO STANJE V	5.839.496	6.912.827	0	1.597.665	31.020.005	9.182.640	0	4.593.158	0	59.145.791
	OBRAČUNSKEM OBDOBJU										
E	BILANČNI DOBIČEK POSLOVNEGA LETA						9.182.640		4.593.158		13.775.798

Pojasnilo: Znesek 1.597.665 tisoč SIT predstavlja prevrednotenje finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo na pošteno vrednost.

Vir: NKBM 2006, 214.

3.2 Računovodske usmeritve

Računovodski izkazi Nove KBM, d. d. so pripravljene v skladu z MSRP sprejetimi s strani EU.

Slovenski računovodski standard »SRS 31 – Računovodske rešitve v bankah« je prenehal veljati 1. januarja 2006.

Banka je v letu 2006 sprejela MSRP kot edini standard poročanja. Ob pripravi letnega poročila je določene podatke za leto 2005 popravila. Prilagoditve izhajajo iz implementacije nove metodologije ocenjevanja izgub iz kreditnih tveganj, odprave kapitalske metode vrednotenja finančnih naložb v odvisne in pridružene družbe ter zaradi izločitve zemljišč iz vrednosti nepremičnin.

Računovodske usmeritve, ki so bile uporabljene pri pripravi računovodskih izkazov, so usklajene z MSRP in internimi akti. Ti dokumenti so: Metodologija za ocenjevanje izgub iz kreditnega tveganja NKBM, dokument Pripoznavanje zavarovanj pri slabitvi finančnih sredstev in dokument Razdelitev in vrednotenje finančnih instrumentov v skladu z MSRP (NKBM 2006, 217).

Vsi zneski v računovodskih izkazih in njihovih pojasnilih so izraženi v tisoč tolarjev, razen, če je drugače navedeno.

Transakcije v tuji valuti se pretvorijo v funkcijsko valuto po tečaju na dan posla. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Nova KBM, d. d. uporablja za svojo računovodsko usmeritev model nabavne vrednosti po katerem opredmeteno osnovno sredstvo po začetnem pripoznanju amortizira in slabi le, kadar obstajajo znamenja za oslabitev sredstva in to prvi dan naslednjega meseca, ko ga začne uporabljati. Neopredmetena dolgoročna sredstva obsegajo vlaganja v računalniško programsko opremo in licence. Amortizacija za opredmetena in neopredmetena sredstva je obračunana po metodi enakomernega časovnega amortiziranja.

3.2.1 Prehod na MSRP

Skladno z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta 1606/2002/ES o uporabi mednarodnih računovodskih standardov je uporaba MSRP pri pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov obvezna za vse družbe, ki z vrednostnimi papirji kotirajo na enem izmed organiziranih trgov vrednostnih papirjev v državah članicah EU. Da bi se izognili dvojnemu računovodskemu izkazu, je bila sprejeta odločitev (po lokalnih standardih in MSRP) za neposredno uporabo MSRP. Glede na to je bil ustrezno dopolnjen ZGD (Novela ZGD-H, Uradni list RS, št. 139/04). Banka Slovenije je s posebnim sklepom predpisala bankam in hranilnicam prvo poročanje oziroma izdelavo računovodskega poročila v skladu z MSRP za poslovno leto, ki se je začelo 1. 1. 2006 (Uradni list RS, št. 15/05). Sredi leta 2005 je izdala še podzakonske predpise in izvedbena navodila za uvedbo MSRP, ki urejajo vodenje poslovnih knjig in letnih poročil, metodologijo za izdelavo računovodskih izkazov, kontni okvir, način prehoda na MSRP, ocenjevanje izgub za potrebe kapitalskih zahtev idr. (Banka Slovenije 2005).

Novi standardi vnašajo spremembe obračunavanja posebnih rezervacij, obravnavanja nekaterih opravnin in obrestnih prihodkov, upoštevanja zavarovanj in izračunavanja kapitala banke.

Uvedba MSRP je zahtevala veliko sprememb v izkazovanju in vrednotenju posameznih ekonomskih kategorij. Izvesti je bilo treba ustrezne prilagoditve informacijske podpore, pripraviti spremembe kontnega plana banke, navodila za knjiženje in določena tehnološka navodila za delo v službah podpore poslom.

Ob prehodu na MSRP je Nova KBM, d. d. z uvedbo novih metodologij in pravilnikov, skladnih s pravili računovodenja po MSRP, deloma spremenila tudi računovodsko politiko (npr. metodologija merjenja kreditnega portfelja, metodologija razvrščanja in vrednotenja finančnih sredstev, pravilnik o opredmetenih osnovnih sredstvih, neopredmetenih dolgoročnih sredstvih, naložbenih nepremičninah idr.).

Tako je Nova KBM, d. d. dne 12. 5. 2006 pripravila računovodske izkaze na dan 1. 1. 2006 skladno z MSRP. Rezultati prehoda so se odrazili na prenesenem dobičku iz prehoda. Dokončen učinek prehoda in otvoritveno bilanco 1. 1. 2006 je banka pripravila skupaj z računovodskimi izkazi za leto 2006. Prehod na MSRP kot na edini standard poročanja je tako sestavni del zaključnega računa za leto 2006.

3.3 Konsolidirani računovodski izkazi Skupine NKBM

Melave in Milost (2003, 149) opisujeta konsolidirane računovodske izkaze takole:

V združenih poslovnih sistemih poznamo tudi zbirne in skupinske ali prevedbene bilance poslovnega izida. Zbirno bilanco poslovnega izida oblikujemo s seštevanjem bilanc poslovnega izida posameznih v širši poslovni sistem povezanih več posamičnih poslovnih sistemov. Skupinsko ali konsolidirano bilanco poslovnega izida oblikujemo s seštevanjem bilanc poslovnega izida posameznih poslovnih sistemov, združenih v povezani poslovni sistem, toda tako, da prihodke in odhodke, nanašajoče se na poslovanje med posameznimi poslovnimi sistemi znotraj povezanega poslovnega sistema, izničimo. Taka bilanca poslovnega izida povezanega poslovnega sistema zato po prevedbi ali konsolidaciji izkazuje le prihodke in odhodke, izhajajoče iz poslovanja z njegovim širšim okoljem.

Konsolidirani računovodski izkazi banke vključujejo banko in njene odvisne družbe ter deleže odvisnih družb v pridruženih družbah.

Skupinski računovodski izkazi skupine NKBM vključujejo skupinsko bilanco stanja, skupinski izkaz poslovnega izida, skupinski izkaz gibanja kapitala in skupinski izkaz denarnih tokov za končano leto 2006 ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Za leto 2006 je skupina NKBM izkazala konsolidirani dobiček pred obdavčitvijo v višini 13.362 milijonov tolarjev, kar je 1,23 odstotka več kot 31. 12. 2005, ko je znašal 13.200 milijonov tolarjev. Na dan 31. 12. 2006 je njena bilančna vsota znašala 1.020.375 milijonov tolarjev, skupni depoziti vključno z medbančnimi depoziti 629.486 milijonov tolarjev in skupni čisti krediti vključno z medbančnimi posojili 648.777 milijonov tolarjev.

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev skupinskih računovodskih izkazov v skladu z MSRP. K tej odgovornosti spada vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno

predstavitev računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, izbiro in uporabo ustreznih računovodskih usmeritev ter pripravo računovodskih ocen, ki so utemeljene v danih okoliščinah.

Računovodske usmeritve, ki so bile uporabljene pri pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov, so usklajene z MSRP in internimi akti, ki veljajo za vse članice skupine. Ti dokumenti so (NKBM 2006, 144):

- Metodologija za ocenjevanje izgub iz kreditnega tveganja NKBM,
- dokument Pripoznavanje zavarovanj pri slabitvi finančnih sredstev,
- dokument Razdelitev in vrednotenje finančnih instrumentov v skladu z MSRP.

V konsolidiranem izkazu poslovnega izida je pripoznan delež dobička ali izgube, ki pripada skupini. V konsolidirani bilanci stanja pa so naložbe v kapital odvisnih in pridruženih družb izkazane v vrednosti, ki predstavlja pripadajoč delež čistega premoženja. Pripadajoči dobički ali izgube manjšinskih delničarjev oziroma družbenikov so prikazani tako v izkazu poslovnega izida kot v bilanci stanja.

4 USPEŠNOST POSLOVANJA NOVE KBM, D. D.

Vsaka banka se mora izpostaviti določenemu tveganju, da bi dosegala zadovoljiv donos pri čemer ima vsaka banka individualne značilnosti, kot so narava njenega trga, stopnja konkurence na trgu in sposoben management, ki vplivajo na razmerje med donosnostjo in tveganjem (Kobe v Dimovski in Gregorič 2000, 69).

Skozi izračune bom prikazala in obrazložila dobljene kazalnike donosnosti, kazalnike tveganja in druge kazalnike za Novo KBM, d. d. za leto 2006 v primerjavi z letom 2005 in ugotavljala uspešnost poslovanja.

V SRS 29 (2006) piše: »Kazalnik je relativno število, dobljeno s primerjavo dveh velikosti; ima spoznavno moč, ki omogoča oblikovati sodbo o poslovanju. Glede na naravo primerjanih velikosti je lahko indeks, koeficient ali stopnja udeležbe.«

Če se količnik pomnoži s 100, se govori o odstotnem koeficientu, odstotku udeležbe ali odstotnem indeksu. Računovodski kazalniki se nanašajo na gospodarske kategorije o katerih obstajajo računovodski podatki.

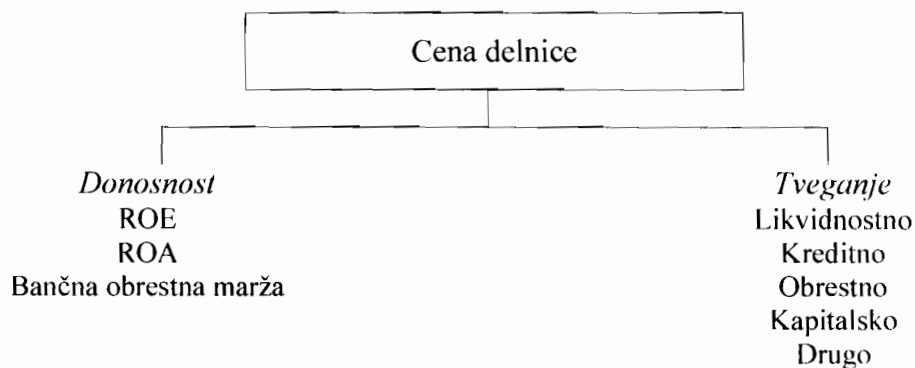
4.1 Donosnost in tveganje

Donosnost je razmerje med donosom in vloženim kapitalom. Donos investicije je sestavljen iz dveh delov, donosa iz naslova obresti (dividend) in donosa iz naslova kapitalskega dobička ali izgube. Poleg donosa je pri investicijah ključna kategorija tveganje. O tveganju govorimo takrat, ko prihodnji denarni donosi niso prikazani z gotovostjo temveč samo z verjetnostno porazdelitvijo. Tveganje je verjetnost, da bo dejanski donos drugačen od pričakovanega, lahko je večji ali pa manjši (Berk idr. 2002, 54-55).

Dosežena donosnost in tveganje sta v banki tesno povezana. Razmerje med njima vpliva na ceno delnic banke, zato je osnovni cilj bančnega poslovanja maksimiranje tržne vrednosti enote lastniškega kapitala.

Model donosnosti in tveganja za banko nam prikazuje slika 4.1.

Slika 4.1 Model donosnosti in tveganja za banko

Vir: Kobe 1997 v Dimovski in Gregorič 2000, 69.

Dimovski in Gregorič (2000, 70) pravita, da uspešnost bančnega poslovanja merimo glede na doseženo donosnost (kazalniki donosnosti) in glede na tveganost bančnega poslovanja (kazalniki tveganja).

4.2 Kazalniki donosnosti

Dolgoročni cilj managementa banke je maksimalna vrednost banke ali vloženega kapitala delničarjev ob sprejemljivem tveganju. Najprimernejši kazalec uspešnega poslovanja banke naj bi bila cena delnice. Ker pa večina delnic ni predmet trgovanja na domačih in mednarodnih trgih kapitala, se raje poslužujemo kazalcev donosnosti (Dimovski 1999, 20).

V Letnem poročilu Nove KBM, d. d. za leto 2006 je podano pozitivno mnenje revizorja, ki ga potrjuje še mnenje nadzornega sveta Nove KBM, d. d. o korektnem vodenju poslov uprave in upravljanju premoženja banke v letu 2006. Kljub zaostreni konkurenci in padanju obrestnih mer sta banka in skupina Nove KBM dosegli nadpovprečno visok obseg poslovnih aktivnosti, povečanje tržnega deleža banke ter ob tem zadovoljivo donosnost in ohranili visoko stopnjo varnosti.

4.2.1 Donos na kapital

Najpomembnejši kazalec donosnosti je donos na kapital (ROE – return on equity).

Temeljni poslovni izid, pa naj si bo to dobiček ali izguba, Melave opisuje kot izraz donosnosti kapitala, kapital pa merilo donosnosti. Če primerjamo temeljni poslovni izid s kapitalom poslovnega sistema, dobimo koeficient donosnosti kapitala (2003, 297).

Za večje banke je značilno, da dosegajo visok ROE, saj izkoriščajo večji delež cenejših virov (Dimovski 1999, 20).

Banke izračunavajo donos na povprečni kapital pred obdavčitvijo (ROAE) in donos na povprečni kapital po obdavčitvi (ROAE). Tabela 4.1 nam prikazuje donos na kapital Nove KBM, d. d. pred obdavčitvijo. Izračuna se ga kot razmerje med dobičkom ali izgubo iz rednega in ustavljenega poslovanja in povprečnim lastniškim kapitalom.

$$ROAE = \frac{\text{Dobiček ali izguba iz rednega in ustavljenega poslovanja}}{\text{Povprečni lastniški kapital}}$$

Tabela 4.1 Kazalnik donosnosti kapitala pred obdavčitvijo v Novi KBM, d. d.

Leto	Dobiček iz rednega poslovanja (v tisoč SIT)	Povprečni lastniški kapital (v tisoč SIT)	Donos (v %)
2005	10.289.612	54.673.815	18,82
2006	10.654.764	57.780.716	18,44

Iz tabele vidimo, da se je donos na kapital pred obdavčitvijo v letu 2006 glede na leto 2005 zmanjšal za 0,38 odstotne točke. Dobiček se je povečal za 3,55 odstotka, povprečni lastniški kapital pa za 5,68 odstotka.

V tabeli 4.2 imamo izračunan donos na kapital po obdavčitvi, ki pa je v letu 2006 ostal enak kot v letu 2005. Izračunan je kot razmerje med čistim dobičkom poslovnega leta in povprečnim lastniškim kapitalom.

$$ROAE = \frac{\text{Čisti dobiček ali izguba poslovnega leta}}{\text{Povprečni lastniški kapital}}$$

Tabela 4.2 Kazalnik donosnosti kapitala po obdavčitvi v Novi KBM, d. d.

Leto	Čisti dobiček poslovnega leta (v tisoč SIT)	Povprečni lastniški kapital (v tisoč SIT)	Donos (v %)
2005	8.350.890	54.673.815	15,27
2006	8.825.477	57.780.716	15,27

Davek od dohodka za leto 2006 je Nova KBM, d. d. obračunala po stopnji 25 odstotkov. Za vse začasne razlike med vrednostjo sredstev in njihovo knjigovodsko vrednostjo je banka obračunala odloženi davek po davčni stopnji 23 odstotkov, ki velja za leto 2007, v skladu z veljavno davčno zakonodajo, ki je bila znana že v letu 2006. Najpomembnejše razlike izvirajo iz vrednotenja finančnih instrumentov, vrednotenja naložbenih nepremičnin in rezervacij.

Podatki v izkazu poslovnega izida za leto 2005 so prilagojeni zaradi primerljivosti z letom 2006 – davek od dohodkov za leto 2005 je obračunan po Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb in v skladu s SRS (NKBM 2006, 243).

4.2.2 Donosnost sredstev

Kazalnik donosnosti sredstev ROA (return od assets) izraža donosnost vseh bančnih sredstev, tako finančnih kot realnih. Ponavadi je pri bankah veliko nižji kot pri vseh ostalih podjetjih, saj je delež kapitala v bančni bilančni vsoti bistveno nižji kot pri ostalih nefinančnih podjetjih (Dimovski in Gregorič 2000, 71).

Donos na povprečno aktivo pred obdavčitvijo (ROAA) je izračunan kot razmerje med dobičkom iz rednega poslovanja in povprečno aktivo in je prikazan v tabeli 4.3.

$$ROAA = \frac{\text{Dobiček ali izguba iz rednega in ustavljenega poslovanja}}{\text{Povprečna aktiva}}$$

Tabela 4.3 Kazalnik donosnosti sredstev pred obdavčitvijo v Novi KBM, d. d.

Leto	Dobiček iz rednega poslovanja (v tisoč SIT)	Povprečna aktiva (v tisoč SIT)	Donos na aktivo (v %)
2005	10.289.612	658.924.079	1,56
2006	10.654.764	774.114.549	1,38

Povprečna aktiva ali povprečna bilančna vsota Nove KBM, d. d. se je v letu 2006 povečala za 17,48 odstotka glede na konec leta 2005. Občutno so se povečala finančna sredstva razpoložljiva za prodajo, krediti, neopredmetena dolgoročna sredstva in terjatve za davek od dohodkov pravnih oseb. Kazalnik donosnosti pa se je v letu 2006 zmanjšal za 0,18 odstotne točke v primerjavi s prejšnjim letom, saj se je dobiček povečal samo za 3,55 odstotka.

Zaradi izraza vpliva finančnega vzvoda (finančne in poslovne obveznosti na kapital) je velik razkorak med kazalnikoma ROE in ROA.

4.2.3 Bančna obrestna marža

Obrestna marža prikazuje učinkovitost banke pri opravljanju svoje primarne funkcije, to je sprejemanja vlog in dajanja posojil (Dimovski in Gregorič 2000, 71).

Obrestno maržo izračunamo tako, da od prihodkov iz obresti odštejemo odhodke za obresti in dobimo čiste obresti, ki jih delimo s povprečno aktivo. Čiste obresti so prikazane v izkazu poslovnega izida. Povprečna aktiva pa je seštevek aktive (skupaj sredstva) po mesecih, plus december prejšnjega poslovnega leta, deljeno s številom mesecev. Podatke za izračun in obrestno maržo prikazuje tabela 4.4.

$$\text{Obrestna marža} = \frac{\text{Čiste obresti}}{\text{Povprečna aktiva}}$$

Tabela 4.4 Obrestna marža v Novi KBM, d. d.

Leto	Obrestni prihodki (v tisoč SIT)	Obrestni odhodki (v tisoč SIT)	Čiste obresti (v tisoč SIT)	Povprečna aktiva (v tisoč SIT)	Obrestna marža (v %)
2005	32.062.924	13.810.727	18.252.197	658.924.079	2,77
2006	37.903.924	17.312.477	20.591.447	774.114.549	2,66

Tudi v letu 2006 se je nadaljeval proces zniževanja obrestne marže. Obrestna marža kot kazalec profitabilnosti nam iz izračunov za Novo KBM, d. d. v letu 2006 prikaže zmanjšanje za 0,11 odstotne točke glede na leto 2005. Obrestni prihodki so se iz leta 2005 v leto 2006 zvišali za 18,22 odstotka, obrestni odhodki pa kar za 25,36 odstotka. Na zvišanje obrestnih odhodkov je v letu 2006 vplivalo predvsem dvigovanje obrestnih

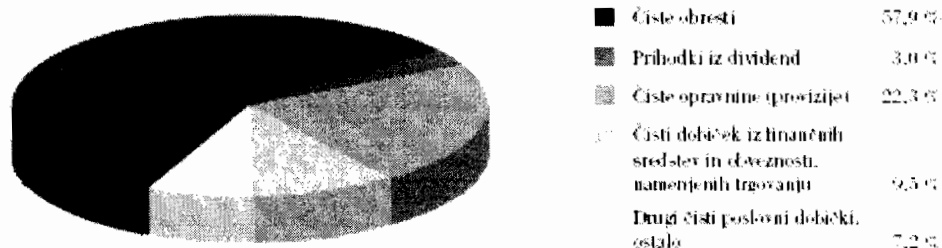
mer na mednarodnih finančnih trgih in podražitev virov sredstev najetih pri tujih bankah. Glede na trend zniževanja obrestne marže mora banka poskrbeti za izpad prihodka s tega naslova s povečanjem neobrestnih prihodkov.

Neto obrestna marža predstavlja temeljni pokazatelj uspešne obrestne politike, saj izraža dobiček, ki ga banka ustvari iz svoje osnovne dejavnosti (Dimovski 1999, 21).

4.2.4 Marža finančnega posredništva

Marža finančnega posredništva (bruto dohodek), izračunana kot seštevek neto obresti, neto opravnin in neto preostalih neobrestnih prihodkov, je v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2006 znašala 35.535 milijonov tolarjev. V primerjavi z istim obdobjem leta 2005 se je bruto dohodek nominalno povečal za 9,5 odstotka. Struktura postavk banke, ki sestavljajo bruto dohodek, se je spremenila. V primerjavi z enakim obdobjem leta 2005 se je delež neto obresti zvišal s 56,2 na 57,9 odstotka v bruto dohodku, delež neto neobrestnih prihodkov pa se je znižal za 1,7 odstotne točke. Strukturo marže finančnega posredništva v Novi KBM, d. d. za leto 2006 nam prikazuje slika 4.2.

Slika 4.2 Struktura marže finančnega posredništva za leto 2006

Vir: NKBM 2006, 47.

V strukturi marže finančnega posredništva predstavljajo največji delež čiste obresti in sicer 57,9 odstotka. Na čiste opravnine (provizije) odpade 22,3 odstotka. Naslednji večji delež, in sicer 9,5 odstotka, predstavljajo dobički iz finančnih sredstev in obveznosti, namenjeni trgovanju. Prihodki iz dividend predstavljajo 3 odstotke. Drugi čisti poslovni dobički pa so dosegli 7,2-odstotni delež marže finančnega posredništva.

4.3 Kazalniki tveganja

Banka Slovenije predpiše pravila o upravljanju s tveganji. Za ugotavljanje in merjenje tveganj, ki jim banka je ali bi jim lahko bila izpostavljena pri svojem poslovanju in za izračunavanje in preverjanje izpolnjevanja kapitalske zahteve za ta tveganja, mora uprava Nove KBM, d. d. vzpostaviti in dosledno uresničevati primerne administrativne in računovodske postopke in ustrezen sistem notranjih kontrol.

4.3.1 Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je tveganje nastanka izgube zaradi neizpolnitve obveznosti dolžnika do banke. Obvladovanje kreditnega tveganja pomeni za banko kontinuirano spremljavo in analiziranje posameznega poslovnega partnerja, nadzor nad odobrenimi naložbami, spremljanje ustreznosti zavarovanja naložb, merjenje in analiziranje premikov portfelja glede na njegovo sestavo (dejavnost, sektor, velikost ...) in kakovostjo.

V letu 2006 se je v bankah nadaljeval proces zmanjševanja pokritosti terjatev z oslabitvami, istočasno pa se je povečala pokritost nedonosnih terjatev z oslabitvami. Na kreditna tveganja v bankah vplivajo institucionalni dejavniki, predvsem uvedba MSRP s katerimi je previdnostni motiv oblikovanja rezervacij nadomestil pristop oblikovanja oslabitev na podlagi realiziranih dogodkov poslabšanja terjatve (Banka Slovenije 2007, 74).

Banka mora, da bi znižala kreditno tveganje, omejiti slaba posojila tako, da pred odobritvijo analizira boniteto potencialnega posojilojemalca, spremlja vračanje posojila in razpršuje svoja posojila (Dimovski in Gregorič 2000, 74).

Na podlagi ocene in vrednotenja dolžnikove sposobnosti izpolnjevati obveznosti do banke ob dospelosti in vrsti zavarovanja terjatev, Nova KBM, d. d. razvršča posamezne dolžnike v bonitetne skupine od A do E. To razvrščanje poteka na osnovi interno sprejete Metodologije razvrščanja komitentov v bonitetne skupine, ki temelji na MSRP in Sklepu Banke Slovenije o ocenjevanju izgub iz kreditnega tveganja bank in hranilnic. Cilj je oceniti pričakovane izgube na osnovi objektivnih in subjektivnih kriterijev.

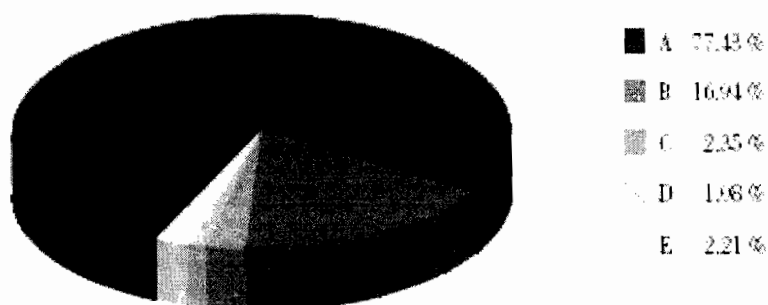
Posebno pozorno banka oceni posamezno pomembna finančna sredstva in prevzete obveznosti po zunajbilančnih postavkah. Če pri posamični ocenitvi ugotovi potencialne izgube, oziroma je terjatev do dolžnika zavarovana z zavarovanji, ki jih banka lahko uporabi za zniževanje kreditnega tveganja, dolžnika slabi posamično. Če pa banka ugotovi, da posamična oslabitev ali rezervacija ni potrebna, slabi dolžnikove terjatve s skupinskim odstotkom. Obseg pričakovanih izgub je podlaga za oblikovanje oslabitev sredstev na nadomestljivo vrednost in oblikovanje rezervacij za zunajbilančne postavke (NKBM 2006, 224).

Odobranje naložb komitentom banke je urejeno s pravilniki, ki predpisujejo dokumentacijo in postopke, potrebne za ugotovitev tveganja posameznega posla. Vsako naložbo odobrava ustrezen nivo kreditnega odbora.

Individualno obravnavo dolžnika banka dopolnjuje z analizo njegovega vpliva na celoten kreditni portfelj, torej na koncentracijo oziroma diverzifikacijo portfelja, zato se osredotoča predvsem na obseg izpostavljenosti po posameznih bonitetnih razredih in na koncentracijo po posameznih dejavnostih, regijah in institucionalnih sektorjih. Uprava banke ter nadzorni svet sta s poročili meritev portfelja redno seznanjena.

Na sliki 4.3 vidimo kreditni portfelj banke (brez kapitalskih naložb in naložb v vrednostne papirje, ki niso predmet razvrščanja), ki je na dan 31. 12. 2006 znašal 771.140 milijonov tolarjev, od tega predstavlja donosni del (skupini A in B) 94,37 odstotka celotnega portfelja. Donosni del portfelja banke se je v letu 2006 povečal za 1,26 odstotne točke.

Slika 4.3 Bonitetna struktura naložbenega portfelja

Vir: NKBM 2006, 40.

Po Sklepu o kapitalski ustreznosti bank in hranilnic mora banka zagotavljati minimalno 8-odstotno pokritost tveganju prilagojene aktive s kapitalom, namenjenim pokrivanju kreditnega tveganja. Na dan 31. 12. 2006 so kapitalne zahteve za pokrivanje kreditnih tveganj v Novi KBM znašale 46.097 milijonov tolarjev.

Delež slabih posojil

Kot slaba posojila se štejejo vsa posojila, pri katerih se obresti oziroma glavnica odplačujejo neredno ali se ne odplačujejo, dvomljiva posojila in posojila, ki so bila odpisana zaradi izgub (Dimovski in Gregorič 2000, 74).

Kazalnik slaba posojila predstavlja razmerje med slabimi posojili in bilančno vsoto banke.

$$\text{Slaba posojila (Non performing loans)} = \frac{\text{Slaba posojila}}{\text{Bilančna vsota}}$$

Nova KBM, d. d. označuje kot slaba posojila tista posojila, ki so klasificirana v razredih C, D in E, in tista posojila, za katera se izvaja posamična slabitev in znaša znesek oblikovanih rezervacij več kot 15 odstotkov. V razred C so v splošnem vključeni tisti komitenti, za katere se ne pričakuje, da bodo v prihodnosti sposobni ustvariti zadosten denarni tok za poplačilo svojih finančnih obveznosti, ki nimajo zadosti kapitala, ki nimajo zadosti dolgoročnih virov, da bi lahko financirali dolgoročne investicije, ki ne zagotavljajo popolnih informacij glede svojega poslovnega in finančnega položaja in ki s plačilom svojih finančnih obveznosti do skupine NKBM

zamujajo med 91 in 180 dni. V razred D so v splošnem vključeni tisti komitenti, ki nimajo zadosti likvidnih sredstev in niso solventni, ki so v pravnem postopku zaradi kritičnega dogodka (kot na primer stečaja) in ki s plačilom svojih finančnih obveznosti do banke zamujajo med 181 in 365 dni. V razred E so v splošnem vključene tiste pravne osebe, ki so v stečajnem postopku ali v postopku likvidacije ali imajo premoženje, ki je pravno sporno, kot tudi komitenti, ki s plačilom svojih finančnih obveznosti do Nove KBM, d. d. zamujajo že več kot 365 dni ali pa banka oceni, da bo plačilo poravnano več kot 180 dni po zapadlosti.

Delež slabih posojil za Novo KBM, d. d. ne morem izračunati, ker podatki o portfelju slabih terjatev banke v letnem poročilu niso objavljeni.

4.3.2 Likvidnostno tveganje

Likvidnost pomeni sposobnost pravočasno opravljati plačilne obveznosti. Ker likvidnost izhaja iz finančnih sredstev, je le-ta za banko daleč bolj pomembna kot za katerokoli drugo podjetje. Likvidnost banke je torej njena sposobnost, da nemoteno opravlja vse plačilne naloge, ki jih izdajajo njeni komitenti v breme svojih računov v banki, da vrača kredite, ki jih je najela in da nemoteno opravlja finančne obveznosti, ki izhajajo iz njenega poslovanja (Bobek 1992, 45-46).

Likvidnostno tveganje izvira iz časovnega neskladja zapadlosti virov sredstev in naložb. Nelikvidna situacija nastopi, ko banka v posameznem časovnem obdobju ni sposobna odplačevati virov sredstev s svojimi naložbami. Likvidnostno tveganje banka nadzoruje s sprotnim spremljanjem:

- količnikov likvidnostni,
- usklajenostjo aktive in pasive bilance stanja po ročnosti,
- neto likvidno aktivo,
- deleža prvovrstnih vrednostnih papirjev v bilančni vsoti banke,
- obnašanja posamezne skupine naložb in virov sredstev.

Upravljanje likvidnosti je sestavina skrbnega in varnega poslovanja banke. V letu 2006 je Nova KBM, d. d. tekoče in redno poravnavala bilančne in zunajbilančne obveznosti in izpolnjevala predpise s področja likvidnosti.

Za odpravo likvidnostnega neravnotežja je običajno zelo malo časa in sposobnost banke mora biti, da hitro reagira, da prepreči ogroženost celotnega poslovanja banke. Ob zaznavi neravnotežja, banka glede na razpoložljivi čas, aktivira svoje likvidnostne rezerve. Likvidnostni riziko je eden izmed rizikov poslovanja banke, zato banka oblikuje primarne, sekundarne in terciarne likvidnostne rezerve, kar ji omogoča varovanje svoje likvidnosti (Bobek 1992, 69-70).

Neto likvidna aktiva

Neto likvidna aktiva v banki prikazuje razliko med delom aktive, ki ga je mogoče hitro pretvoriti v likvidno stanje in med nestabilnim delom pasive. Nestabilni del pasive je del bančnih obveznosti, ki lahko zapade v enako kratkem času. Interni limit določa najmanj pozitivno vrednost neto likvidne aktive, zato da zagotavlja operativno in regulativno likvidnost banke. V letu 2006 je Nova KBM, d. d. z rastjo bilančne vsote dosegala naraščanje neto likvidne aktive. Na dan 31. 12. 2006 je znašala 196.744 milijonov tolarjev.

Količnik likvidnosti

Sklep o minimalnih zahtevah za zagotavljanje ustrezne likvidnostne pozicije bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 28/07) določa, da mora banka redno izračunavati likvidnostno pozicijo. Banka izračunava likvidnostno pozicijo s količnikom likvidnosti. Količnik likvidnosti je razmerje med vsoto finančnih sredstev v domači in tuji valuti in vsoto virov sredstev v domači in tuji valuti, glede na preostalo zapadlost od 0 do 30 dni (prvi razred) in 0 do 180 dni (drugi razred). Banka mora dnevno izračunavati količnik likvidnosti za posamezni razred za pretekli delovni dan.

V letu 2006 je Nova KBM, d. d. izpolnjevala predpise Banke Slovenije o minimalni likvidnosti, kar je vidno iz tabele 4.5.

Tabela 4.5 Likvidnostni količniki Nove KBM, d. d.

Na dan	Prvi razred	Drugi razred
31. 12. 2005	1,160	1,104
31. 12. 2006	1,418	1,252

Vir: NKBM 2006, 42.

V skladu z novim predpisom, ki je začel veljati 28. oktobra 2006, je Nova KBM, d. d. dolžna ohranjati likvidnostni količnik prve kategorije (do 30 dni) najmanj 1, količnik druge kategorije (do 180 dni) pa je zgolj informativnega značaja. Bankam je bilo tudi dovoljeno prikazati stabilnost tekočih/vpoglednih depozitov in jih upoštevati pri izračunu likvidnostnega količnika. V skladu s spremembo metodologije izračunavanja likvidnostnih količnikov ob koncu leta 2006 je Nova KBM, d. d. tekoče/vpogledne depozite vključila v prvo kategorijo s 50 odstotnim ponderjem, posledica česar je ob upoštevanju drugih sprememb bil izboljššan likvidnostni količnik prve kategorije v višini 0,158. Banka izračunava stabilnost vseh tekočih/vpoglednih depozitov glede na spremembe v preteklem letu. V letu, ki se je zaključilo 31. 12. 2006, je njen interni model izkazoval višjo raven stabilnosti tekočih/vpoglednih depozitov, kot je upoštevano pri izračunu likvidnostnih količnikov v skladu s predpisi.

Obvezna rezerva

Nova KBM, d. d. je v letu, ki se je zaključilo 31. 12. 2006, izpolnjevala predpise Banke Slovenije o obveznih rezervah. Obdobje skladnosti z Evrosistemom se je pričelo septembra 2006. Minimalne zahteve Evrosistema veljajo za kreditne institucije v območju evra, namenjene pa so predvsem stabilizaciji obrestnih mer na denarnem trgu in ustvarjanju ali povečanju strukturnega likvidnostnega primanjkljaja. Zahteve v zvezi z rezervami posamezne institucije se določijo glede na elemente njene bilance stanja. Osnova za izračun minimalnih rezerv je 2 odstotka salda depozitov strank, ki niso banke in izdanih vrednostnih papirjev z ročnostjo do dveh let na zadnji dan v tekočem mesecu.

Koncentracija deponentov

Pomemben element upravljanja likvidnostnih tveganj je diverzifikacija depozitov glede velikosti in ročnosti. V okviru načrtovanja likvidnosti Nova KBM, d. d. spremlja koncentracijo deponentov. Delež skupnih depozitov tridesetih največjih deponentov je na dan 31. 12. 2006 znašal 20,3 odstotka v primerjavi s 17,4 odstotka na dan 31. 12. 2005 (NKBM 2006, 42).

Dimovski in Gregorič (2000, 73) prikazujeta za likvidnostno tveganje uporabo dveh kazalnikov:

- stopnjo likvidnosti in
- delež posojil v bilančni vsoti.

Stopnja likvidnosti

Stopnja likvidnosti odraža sposobnost banke da v vsakem trenutku izpolni svoje obveznosti, ki izhajajo iz dvigov depozitov ali povečanja posojil oziroma drugih naložb. Izražamo jo kot razmerje med likvidnimi sredstvi (denar v blagajni in stanje na računih pri CB, dolžniški vrednostni papirji v domači in tuji valuti, vloge bank na vpogled v tujini in tekoči računi pri bankah v skupini) in povprečno aktivo. Stopnjo likvidnosti v Novi KBM, d. d. nam prikazuje tabela 4.6.

$$\text{Stopnja likvidnosti} = \frac{\text{Likvidna sredstva}}{\text{Povprečna aktiva}}$$

Tabela 4.6 Stopnja likvidnosti v Novi KBM, d. d.

Leto	Likvidna sredstva (v tisoč SIT)	Povprečna aktiva (v tisoč SIT)	Stopnja likvidnosti (v %)
2005	27.411.242	658.924.079	4,16
2006	26.861.775	774.114.549	3,47

Ugotavljam, da se je stopnja likvidnosti v letu 2006 v primerjavi z letom 2005 zmanjšala za 0,69 odstotne točke in predstavlja na vsakih sto tolarjev sredstev banke 3,47 tolarja likvidnih naložb. Vzrok zmanjšanja je povečanje kreditov na aktivih.

Čista likvidna sredstva kažejo razliko med delom sredstev, ki jih je mogoče pretvoriti v likvidna sredstva v kratkem časovnem obdobju in med nestabilnim delom obveznosti. Nestabilni del obveznosti je tisti del obveznosti banke, ki lahko doseže dospelost v istem kratkem časovnem obdobju. Interna meja določa minimalno pozitivno vrednost čistih likvidnih sredstev za ohranjanje poslovne in regulatorne likvidnosti Nove KBM, d. d. V letu, ki se je zaključilo 31. 12. 2006, so se njena čista likvidna sredstva zvišala v skladu z bilančno vsoto.

Delež posojil v bilančni vsoti

Posojila so večinoma nelikvidne naložbe, saj banka praviloma posojil ne more prodati drugim bankam, vračilo obresti in glavnice pa sta pri posojilih razpršena skozi vse leto (Dimovski in Gregorič 2000, 73).

Delež posojil izračunamo kot razmerje med posojili in bilančno vsoto in je prikazan v tabeli 4.7.

$$\text{Delež posojil v bilančni vsoti} = \frac{\text{Posojila}}{\text{Bilančna vsota}}$$

Tabela 4.7 Delež posojil v bilančni vsoti v Novi KBM, d. d.

Leto	Posojila (v tisoč SIT)	Bilančna vsota (v tisoč SIT)	Delež posojil v bilančni vsoti (v %)
2005	453.256.524	716.986.578	63,22
2006	584.735.169	879.277.055	66,50

Delež posojil v bilančni vsoti Nove KBM, d. d. je precej visok. V letu 2006 se je zvišal za 3,28 odstotne točke, kar predstavlja 5,19 odstotno povečanje v primerjavi z letom 2005.

4.3.3 Tržna tveganja

Tržno tveganje predstavlja izpostavljenost Nove KBM, d. d. posledicam sprememb menjalnih tečajev, cen vrednostnih papirjev in obrestnih mer. Spremembe obrestnih mer se neposredno odražajo v rezultatih njenega poslovanja zaradi aktivne predpostavke pozicij specifičnih finančnih instrumentov. Banka med tržna tveganja vključuje pozicijsko tveganje, obrestno tveganje in valutno tveganje.

Pozicijskemu tveganju so izpostavljene postavke, ki jih banka zavzema za svoj račun z namenom izkoriščanja spremembe cen. Obrestnemu tveganju je banka

izpostavljena pri neusklajeni ročnosti spremembe obrestnih mer, obveznosti in sredstev, valutno tveganje pa izhaja iz neusklajenosti devizne podbilance.

Pozicijsko tveganje

Pozicijsko tveganje je tveganje izgube zaradi spremembe cene finančnega instrumenta, ki ga Nova KBM, d. d. vodi v svojem portfelju za namene trgovanja na svojem lastniškem računu.

Osnova določitve trgovalnih meja je kapitalska zahteva, navedena v finančnem načrtu. Banka dnevno meri tržno vrednost vseh trgovalnih postavk. Obseg poslov glede na specifično vrsto finančnega instrumenta se podrobno opredeli z metodologijo meja. Metodologija trgovalne meje temelji na metodi tvegane vrednosti (v nadaljevanju VaR) in je skladna z zahtevami Basla: 99-odstotni enostranski interval zaupanja, 10-dnevno obdobje držanja pozicije in izračun volatilnosti na 250-dnevnih podatkih.

Portfelj lastniških vrednostnih papirjev je omejen z najvišjo tržno vrednostjo in metodo VaR. Portfelj dolžniških vrednostnih papirjev je omejen z najvišjo tržno vrednostjo in sistemom tehtanja tveganja. Omejitve za specifične vrste poslov je mogoče spremeniti na podlagi Sklepa odbora ALCO. Spremembe strukture ne smejo vplivati na letni plan kapitalske ustreznosti (NKBM 2006, 43).

Pozicijsko tveganje pri deviznem trgovanju obvladujejo meje za trgovanje za račun banke. Omejitve za devizno trgovanje za njen račun so določene kot maksimalna dovoljena odprta pozicija za vsakega posameznega trgovca. Oddelek za podporo trgovanja dnevno spremlja rezultate trgovanja in odgovorne obvešča o ugotovitvah. Banka svojim komitentom nudi storitve nakupa in prodaje izvedenih finančnih instrumentov zgolj kot posrednik in ne prevzema lastnih pozicij.

Trgovanje je v letu 2006 v Novi KBM, d. d. potekalo v skladu z vzpostavljenimi mejami.

Obrestno tveganje

Obrestno tveganje je tveganje izgube, ki izhaja iz sprememb obrestnih mer ali strukture obrestnih mer za neusklajenost zapadlosti obrestonosnih sredstev in obveznosti ob upoštevanju zapadlosti ponovne določitve obrestne mere ter metode obračunavanja obresti.

Temeljni kazalec obrestnega tveganja je razmerje med terjatvami in obveznostmi s spremenljivo obrestno mero (Dimovski in Gregorič 2000, 74).

Za izračun kazalnika na aktivih vzamemo naložbe občutljive na spremembo obrestne mere in jih delimo s sredstvi občutljivimi na spremembo obrestne mere.

$$\text{Kazalnik tveganja OM} = \frac{\text{Naložbe občutljive na spremembo OM}}{\text{Sredstva občutljiva na spremembo OM}}$$

Analiza tveganja obrestne mere zavaruje banko pred nepričakovanimi nihanji obrestne mere. Nova KBM, d. d. spremlja obrestnosne postavke bilance stanja in izvenbilančne postavke glede na datum naslednje spremembe obrestne mere in sicer ločeno za ključne valute in referenčne obrestne mere s katerimi posluje. V letu, ki se je zaključilo na dan 31. 12. 2006, je Nova KBM, d. d. vzpostavila ločeno spremljanje obrestnih tveganj za tolar, evro, ameriški dolar in švicarski frank, ki skupaj predstavljajo 99,8 odstotkov vse izpostavljenosti spremembam obrestnih mer.

Analiza obrestnega tveganja je vključena v mesečna poročila o likvidnostnem in tržnem tveganju in jo mesečno pregleduje ALCO. Politika obrestne mere upošteva tržne obrestne mere in želeni razpon obrestnih mer po posameznih valutah in vrstah obrestne mere.

Valutno tveganje

Valutno tveganje predstavlja potencialno izgubo, ki izhaja iz naslova neusklajene devizne podbilance in nestanovitnosti deviznih tečajev.

Skladno s sklepom, ki ga je sprejel ALCO, Nova KBM, d. d. skrbi za dnevno skupno zaprto valutno pozicijo. Skupna odprta pozicija za posamezne valute je omejena glede na njen vpliv na kapitalsko ustreznost banke in je skladna z letnim finančnim načrtom.

Ob upoštevanju zahtev Basla temelji metodologija, ki jo banka uporablja za spremljanje in ohranjanje uravnotežene pozicije v tuji valuti, na metodi VaR. Najvišja dovoljena raven VaR se opredeli za vsako posamezno valuto kot tudi za celotni portfelj tujih valut. Dnevno odprto pozicijo za tuje valute spremlja Oddelek za upravljanje s tveganji, ki poleg odprte pozicije Nove KBM, d. d., zaradi odstopanj v poziciji za tuje valute, izračunava tudi dnevni izid glede na odstopanja v pozicijah tujih valut.

V letu 2006 je bila glede zapiranja podpozicij tujih valut le ena izjema in sicer pozicija evra, ki jo je banka namenoma ohranjala kot dolgo. Razlog za ohranjanje dolge pozicije pri evru je bila uporaba določb iz predpisa o najmanjšem obsegu likvidnosti, ki ga je potrebno ohranjati pri izračunavanju likvidnostne lestvice Nove KBM, d. d. Tveganje ohranjanja dolge pozicije pri evru je bilo zaradi uvajanja enotne evropske valute v Sloveniji ocenjeno kot nizko.

4.3.4 Operativno tveganje

Operativno tveganje je tveganje izgube, ki izhaja iz neustreznega ali neuspešnega izvajanja notranjih procesov, ravnanj ljudi, delovanja sistemov ali zaradi zunanjih dejavnikov.

V letu, ki se je zaključilo na dan 31. 12. 2006, je Nova KBM, d. d. sprejela sistem upravljanja operativnih tveganj in razvila lastno aplikativno podporo za sistematično spremljanje škodnih dogodkov iz naslova operativnih tveganj. Glede spremljanja

operativnih tveganj upošteva priporočila Basla II. Banka je leta 2007 začela spremljati operativna tveganja v skladu z enostavnim pristopom, v naslednjih treh letih pa bo prešla na standardizirani pristop. Njen kratkoročni cilj je sistematično zbiranje škodnih dogodkov iz naslova operativnih tveganj. Srednjeročni cilj je zagotoviti izčrpen, nepristranski in standardizirani pregled operativnega tveganja tako v banki, kot v skupini NKBM ter med zaposlenimi povečati osveščenost glede operativnega tveganja.

Banka je pripravila načrt uvedbe samoanalize tveganj, ki jo posebna organizacijska enota izvede vsaj enkrat letno. Strokovna ocena posledic škodnih dogodkov iz naslova operativnih tveganj, zbranih prek spremljanja škodnih dogodkov, bo omogočila nepristransko samoanalizo posamezne poslovne enote.

4.3.5 Kapitalsko tveganje

Kapitalsko tveganje predstavlja neustrezna velikost ali sestava kapitala glede na obseg in način poslovanja banke.

Nova KBM, d. d. ima izdelan načrt kapitala in kapitalske ustreznosti banke in skupine za naslednja tri leta. Banka spremlja količnik kapitalske ustreznosti. Realizacijo in odstopanja mesečno obravnava na seji odbora ALCO.

Kapital

Kapital lahko razumemo kot pasivo, torej tisto, kar je v bilanci stanja izkazano na desni strani in pojasnjuje lastništvo sredstev določenega poslovnega sistema. Kapital se deli na lastniški in dolžniški in je trajen vir financiranja, brez opredeljenega dneva zapadlosti. Kapitala ne vračamo, pričakujemo pa njegovo rast skozi dobiček. Iz dobička najprej odvedemo državi davek iz dobička. Tako dobimo čisti dobiček, ki ostane poslovnemu sistemu in je predmet delitve. Nerazdeljeni čisti dobiček se ob koncu določenega razdobja pripiše k kapitalu. Kapital predstavlja tudi jamstveni kapital za obveznosti, ki jih je poslovni sistem prevzel od drugih in ne vodi k stroškom financiranja. Njegova cena je čisti dobiček (Melavc 2003, 108–109).

Štiri osnovne funkcije bančnega kapitala so (Hempel, Simonson, Coleman v Dimovski in Gregorič 2000, 103–104):

- štiti nezaščitene imetnike bančnih vlog v primeru nesolventnosti ali nelikvidnosti banke,
- absorbira nepričakovane izgube in tako omogoča nemoteno poslovanje banke tudi v primeru nepredvidljivih negativnih dogodkov,
- je vir sredstev za nakup bančnih zgradb, opreme in drugih sredstev, ki so nujna za poslovanje banke,
- služi kot nadzorna omejitev neutemeljene rasti bančnih naložb.

Banki kot poslovnemu sistemu služi kapital za zavarovanje vlog njenih varčevalcev, zagotavljanje sredstev za kreditojemalce in predvsem za splošno zaupanje komitentov v banko.

Enostavni kazalnik kapitala

Jamstveni kapital banke je sestavljen iz temeljnega in dodatnega kapitala. Zaradi učinkov uvedbe MSRP se je v letu 2006 v bankah bolj kot dodatni povečal temeljni kapital, kar je vplivalo na spremembo strukture kapitala pred zmanjšanjem v korist temeljnega kapitala. S prehodom na MSRP so banke sproščene rezervacije prenesle v kapital. Visoka rast temeljnega kapitala že sama po sebi povečuje kapitalsko ustreznost, hkrati pa bankam omogoči, da lahko v izračunu kapitalske ustreznosti upoštevajo večji del dodatnega kapitala (Banka Slovenije 2007, 101–104).

V 125. členu ZBan je navedeno, da mora banka zagotoviti, da vedno razpolaga z ustreznim kapitalom, glede na obseg in vrste storitev, ki jih opravlja, ter tveganja, ki jim je izpostavljena pri opravljanju teh storitev. Kapitalsko ustreznost banke lahko izračunamo z enostavnim kazalnikom kapitala kot razmerje med kapitalom in celotnimi sredstvi v banki, kjer pa niso upoštevane različne strukture in tveganost sredstev. Izračunan enostavni kazalnik kapitala Nove KBM, d. d. je prikazan v tabeli 4.8.

$$\text{Enostavni kazalnik kapitala} = \frac{\text{Celotni kapital}}{\text{Bilančna vsota}}$$

Tabela 4.8 Enostavni kazalnik kapitala Nove KBM, d. d.

Leto	Kapital (v tisoč SIT)	Bilančna vsota (v tisoč SIT)	Kazalnik kapitala (v %)
2005	59.145.791	716.986.578	8,25
2006	66.847.301	879.277.055	7,60

Kapital in kapitalske zahteve banka izračuna po določilih iz Sklepa o poročanju o kapitalu in kapitalskih zahtevah bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 135/06).

Po Metodologiji za izračun kazalcev, ki jo določa Banka Slovenije, je Nova KBM, d. d. kapitalsko ustreznost izračunala kot razmerje med kapitalom in tehtano tvegano aktivo (Uradni list RS, št. 45/06):

$$\text{Kapitalska ustreznost} = \frac{\text{Kapital}}{\text{Tehtana tvegana aktiva}}$$

Sklep Banke Slovenije o kapitalski ustreznosti bank in hranilnic določa, da mora banka zagotavljati, da je njen količnik kapitalske ustreznosti najmanj 8 odstotkov.

Kapitalska ustreznost Nove KBM, d. d. je prikazana v tabeli 4.9.

Tabela 4.9 Kapitalska ustreznost Nove KBM, d. d.

Leto	Kapital (v tisoč SIT)	Tehtana tvegana aktiva (v tisoč SIT)	Kapitalska ustreznost (v %)
2005	59.145.791	579.292.762	10,21
2006	66.847.301	671.832.171	9,95

Kapitalska ustreznost v Novi KBM, d. d. je na dan 31. 12. 2005 znašala 10,21 odstotka, na dan 31. 12. 2006 pa 9,95 odstotka, kar predstavlja znižanje za 0,26 odstotne točke in to predvsem rasti poslovanja, uvedbe MSRP, povečanja kreditov na aktivih in spremembe metodologije valutnim tveganjem prilagojenih postavk.

Kazalnik kapitalske ustreznosti po Baselskem sporazumu

Sporazum Baselskega komiteja iz leta 1988, poznan pod imenom Basel I, je vzpostavil pravila glede minimalnih kapitalskih zahtev v skoraj 100 državah. Novi kapitalski sporazum Basel II, ki naj bi zmanjšal prepad med regulativo in tržno prakso, bo namreč v relativno kratkem obdobju v celoti nadomestil stari sporazum iz leta 1988 (Banka Slovenije 2007).

Temeljni cilj Basla II je, da banke za vse skupine tveganj, ki so jim dejansko izpostavljene pri poslovanju v praksi, zagotovijo ustrezen kapital. Basel II uvaja podrobno metodologijo ugotavljanja, merjenja, spremljanja in upravljanja tveganj, s ciljem doseči večjo stabilnosti bančnega sektorja EU.

Basel II natančno opredeljuje najpomembnejša tveganja bank (posojilno, tržno in operativno) ter uvaja podrobno metodologijo spremljanja in upravljanja teh in vseh preostalih tveganj. Prinesel bo dodatne zahteve pri razkritjih in zmanjšal prepad med regulativo in prakso, s katero se banke soočajo pri poslovanju. Banke bodo bolj aktivno vplivale na višino kapitalskih zahtev, katere bodo bistveno bolj kot zdaj odvisne od njihovih internih procesov upravljanja tveganj in tveganosti naložb. Izboljšan postopek upravljanja tveganj bo pripeljal do večje stabilnosti bančnega sektorja in komitentom z depoziti zagotovil večjo varnost, kar je še posebej pomembno v kontekstu pričakovanih globalnih makroekonomskih trendov (Weis 2007, 4–5).

Prilaganje Nove KBM, d. d. zahtevam kapitalskega sporazuma Basel II je potekalo v skladu s postavljenim časovnim načrtom. Banka je sprejela odločitev, da bo, v skladu z zahtevami nove kapitalske ureditve, začela izračunavati kapitalske zahteve za kreditna tveganja po standardiziranem pristopu. Hkrati je banka sprejela načrt uvedbe pristopa notranjih bonitetnih sistemov IRB (Internal Ratings Based) do leta 2010. V letu 2006 je banka začela prilagajati aplikativno podporo za standardizirani pristop, za pristop IRB in zagotavljati potrebne časovne vrste podatkov za pristop IRB. Spremljanje operativnega tveganja bo v banki v začetku potekalo v skladu z enostavnim pristopom. Sprejeti sistem spremljanja operativnih tveganj že vsebuje vse zasnove za spremljanje

operativnih tveganj v skladu s standardiziranim pristopom, na katerega namerava banka, v skladu s postavljenim načrtom, preiti v obdobju treh let (NKBM 2006, 44).

4.4 Stroški poslovanja

Za spremljanje realizacije finančnega načrta se poleg donosa na povprečni kapital, donosa na povprečno aktivo in obrestne marže, izračunava še maržo finančnega posredništva, neobrestno maržo in operativne stroške na povprečno aktivo.

Kazalec stroškov poslovanja je razmerje med operativnimi stroški in povprečno aktivo. V tabeli 4.10, ki nam prikazuje kazalec stroškov poslovanja v Novi KBM, d. d., vidimo, da je kazalec za leto 2006 nižji za 0,19 odstotne točke v primerjavi z letom 2005 in to predvsem zaradi dobrega obvladovanja operativnih stroškov.

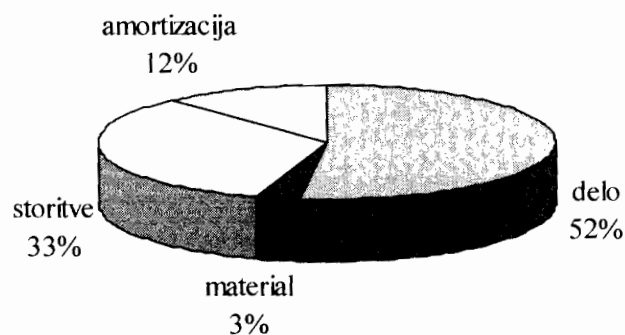
$$\text{Stroški poslovanja} = \frac{\text{Operativni stroški}}{\text{Povprečna aktiva}}$$

Tabela 4.10 Kazalec stroškov poslovanja v Novi KBM, d. d.

Leto	Operativni stroški (v tisoč SIT)	Povprečna aktiva (v tisoč SIT)	Kazalec stroškov poslovanja (v %)
2005	17.856.842	658.924.079	2,71
2006	19.507.687	774.114.549	2,52

Na sliki 4.4 je prikazana struktura stroškov poslovanja v Novi KBM, d. d. v letu 2006. Največji delež, in sicer 52 odstotkov, predstavlja delo, sledijo mu storitve s 33 odstotki, amortizacija z 12 odstotki in material, ki obsega 3 odstotke vseh stroškov poslovanja.

Slika 4.4 Struktura stroškov v Novi KBM, d. d. v letu 2006

Vir: NKBM 2006, 76.

4.5 Produktivnost

Produktivnost v banki izraža učinkovitost izkoriščanja človeških virov in jo lahko prikažemo z več različnimi kazalci, kot so (Dimovski in Gregorič 2000, 77):

- bilančna vsota/število zaposlenih,
- število odobrenih posojil/število zaposlenih,
- število depozitov/število zaposlenih,
- dohodek iz poslovanja/število zaposlenih,
- dobiček/število zaposlenih.

Nekateri kazalci produktivnosti v Novi KBM, d. d. so prikazani v tabeli 4.11.

Tabela 4.11 Kazalci produktivnosti v Novi KBM, d. d.

Leto	2005	2006
Število zaposlenih	1.546	1.511
Bilančna vsota na zaposlenega (v tisoč SIT)	463.769	581.917
Dobiček na zaposlenega (v tisoč SIT)	6.656	7.051
Bruto dohodek na zaposlenega (v tisoč SIT)	20.991	23.517

4.6 Celotna ocena poslovanja Nove KBM, d. d.

Uspešnost banke ovrednotimo z razpoložljivimi kazalniki donosnosti, kazalniki tveganja in drugimi kazalniki. Na domačem trgu in trgu EU vlada danes močna konkurenca, zato je potrebno rezultate, ki jih banka dosega, primerjati z rezultati drugih konkurenčnih bank in ugotoviti, kakšna je njena konkurenčna prednost.

V tabeli 4.12 so prikazani pomembnejši podatki o poslovanju Nove KBM, d. d. in nekateri kazalci.

Tabela 4.12 Pomembnejši podatki o poslovanju in nekateri kazalci

VSEBINA	31. 12. 2005	31. 12. 2006	Indeks
Bilanca stanja (v mio SIT)			
Bilančna vsota	716.987	879.277	123
Skupni znesek vlog nebančnega sektorja	484.268	546.359	113
a) pravnih in drugih oseb	147.875	176.231	119
b) prebivalstva	336.393	370.127	110
Skupni znesek kreditov nebančnemu sektorju	393.022	508.873	129
a) pravnim in drugim osebam	280.299	377.710	135
b) prebivalstvu	112.723	131.163	116
Celotni kapital	59.146	66.847	113
Oslabitev fin. sred., merjene po odplačni vred., in rezervacije	50.238	52.940	105
Obseg zunajbilančnega poslovanja	143.300	201.061	140
Izkaz poslovnega izida			

Čiste obresti	18.252	20.591	113
Čisti neobrestni prihodki	14.189	14.943	105
Stroški dela, splošni administrativni stroški	16.286	17.344	106
Amortizacija	1.626	2.137	131
Oslabitve in rezervacije	4.239	5.398	127
Poslovni izid pred obdavčitvijo iz rednega in ustavl. posl.	10.290	10.655	104
Davek iz dohodka pravnih oseb iz rednega in ustavl. posl.	1.939	1.829	94
Število zaposlenih	1.546	1.511	98
Delnice			
Število delničarjev	3	3	100
Število delnic (v tisočih)	2.920	2.920	100
Nominalna vrednost delnice (vrednost v SIT)	2.000	2.000	100
Knjigovodska vrednost delnice (vrednost v SIT)	20.257	22.895	113
Kazalci v odstotkih			
a) Kapital			
kapitalska ustreznost	10,21	9,95	97
b) Profitabilnost			
obrestna marža	2,77	2,66	96
marža finančnega posredništva	4,92	4,59	93
donos na aktivo pred obdavčitvijo	1,56	1,38	88
donos na kapital pred obdavčitvijo	18,82	18,44	98
donos na kapital po obdavčitvi	15,27	15,27	100
c) Stroški poslovanja			
operativni stroški/povprečna aktiva	2,71	2,52	93
d) Likvidnost			
likvidna sredstva/kratk. vloge od nebančnega sektorja	6,92	6,17	89
likvidna sredstva/povprečna aktiva	4,16	3,47	83

Vir: NKBM 2006, 8 in lastni izračuni.

Leto 2006 je bilo za Novo KBM, d. d. eno najuspešnejših. Banka je dosegla izjemne poslovne rezultate, ki so jih med drugim potrdile tudi bonitetne ocene iz tujine. Postavljeni poslovni cilji so bili preseženi. Ob močni konkurenci in bitki za komitente je banka povečala obseg poslovanja za 23 odstotkov in tako svoj tržni delež v bančnem sistemu povišala za 0,6 odstotne točke.

Rast obsega poslovanja in povečanje tržnih deležev pri poslovanju s pravnimi osebami in prebivalstvom je rezultat dobrega dela v komerciali in izkoriščanja učinkov povezovanja v finančni skupini Nove KBM.

V okoliščinah konkurenčnega evropskega trga je treba razmišljati tudi o priložnostih zunaj meja Slovenije, zato banka načrtuje v prihodnjih letih ustvariti kar petino obsega njenega poslovanja na tujih tržiščih.

5 SKLEP

Diplomska naloga temelji na vsebini in analizi letnega poročila Nove KBM, d. d. Skozi vsebino je ločeno prikazano poslovno poročilo in računovodsko poročilo banke in finančne skupine Nove KBM.

Poslovno poročilo za leto 2006, ki ga je za javnost izdala Nova KBM, d. d. v juliju 2007, je razdeljeno na več delov, kjer so v začetku prikazani pomembnejši podatki o poslovanju banke in skupine. Sledi nagovor uprave Nove KBM, d. d. in poročilo nadzornega sveta. Skozi mesece so prikazani dogodki, ki so zaznamovali leto 2006 ter gospodarsko in bančno okolje, ki je vplivalo na njeno poslovanje. Poslovne in razvojne usmeritve prikazujejo skupino in banko, njuno poslanstvo, vizijo in strateške cilje.

Opisana je tudi uspešna uvedba evra in prehod nanj, ki je potekal brez zapletov. V letu 2006 so namreč Nova KBM, d. d. zaznamovale velike priprave na uvedbo evra, ki ga je Slovenija, kot prva nova članica EU, s 1. 1. 2007 sprejela kot zakonito plačilno sredstvo.

V poslovno poročilo spadajo tudi opisi upravljanja kreditnih, likvidnostnih in tržnih tveganj. Poslovanje banke in skupine je prikazano skozi finančne rezultate in finančni položaj, ki ga zavzemata v makroekonomskem okolju. Podane so informacije za delničarje, upravljanje človeških virov in notranji razvoj banke.

Nova KBM, d. d. ima od leta 1991 v skladu z ZBan vzpostavljeno službo notranje revizije, ki je samostojna organizacijska enota. V poslovnem poročilu je opisano njeno delo in aktivnosti.

V zaključnem delu poslovnega poročila so navedene vse bančne poslovalnice, ki predstavljajo poslovno mrežo banke, organizacijska shema in vsi organi Nove KBM, d. d. v letu 2006 (skupščina banke, nadzorni svet, uprava banke ter odbori in komisije banke).

Poslovnemu poročilu sledi računovodsko poročilo, ločeno za skupino in ločeno za banko, kjer sta za uvod napisana revizorjevo poročilo o računovodskih izkazih in izjava uprave. Računovodski izkazi so v kratki in dolgi obliki prikazani izkaz poslovnega izida, bilanca stanja, izkaz denarnih tokov in izkaz gibanja kapitala. Sledijo pojasnila k računovodskim izkazom z osnovnimi informacijami, računovodskimi usmeritvami, izpostavljenosti različnim vrstam tveganj in učinek sprememb računovodskih usmeritev.

V diplomski nalogi sem predstavila najpomembnejše dele iz vsebine poslovnega in računovodskega poročila in se poglobila v analizo poslovanja Nove KBM, d. d. Ugotovila sem, da se je leto 2006 zapisalo v zgodovino banke in celotne skupine Nove KBM kot izjemno uspešno leto, v katerem se je potrdilo, da premišljena vizija in učinkovito delo rodita sadove. V drugi največji slovenski banki je bilo ob koncu leta 2006 doseženih 879 milijard tolarjev bilančne vsote, kar je 23 odstotkov več kot leto poprej in 7 odstotnih točk več, kot je bila rast v bančnem sistemu. Kljub zaostreni

Sklep

konkurenci in padanju obrestnih mer, sta banka in skupina Nove KBM dosegli nadpovprečno visok obseg poslovnih aktivnosti, povečanje tržnega deleža banke ter ob tem zadovoljivo donosnost in ohranili visoko stopnjo varnosti.

Omeniti velja tudi, da je Nova KBM, d. d. v letu 2007 prejela nagrado za najboljše Letno poročilo za leto 2006 med finančnimi ustanovami. Na tekmovanju, ki ga je že osmič priredil časnik Finance, je banka prejela 835 točk. Prvo mesto je dosegla v kategorijah komuniciranje, tveganje in računovodsko poročanje. Po mnenju komisije je Nova KBM, d. d. v letnem poročilu za 2006 naredila velik pozitiven korak v poročanju, saj je znala kakovostno poročati o vsem in hkrati ločiti pomembno od nepomembnega. To je prijetna spodbuda za njeno nadaljnje delo.

Pisanje diplomske naloge iz letnega poročila banke je bilo zame velik izziv, saj sem spoznala celotno poslovanje banke in njene finančne skupine, se naučila brati računovodske izkaze in spoznala načine in pomen izračunavanja kapitalске ustreznosti, profitabilnosti, likvidnosti in drugih kazalnikov uspešnosti poslovanja.

LITERATURA

- Berk, Aleš, Igor Lončarski in Peter Zajc. 2002. *Poslovne finance*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
- Bobek, Dušan. 1992. *Organiziranje in poslovanje bank*. Maribor: Ekonomsko-poslovna fakulteta.
- Dimovski, Vlado. 1999. *Bančništvo*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
- Dimovski, Vlado in Aleksandra Gregorič. 2000. *Temelji bančništva*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
- Melavc, Dane. 2003. *Gospodarjenje*. Koper: Fakulteta za management.
- Melavc, Dane in Franko Milost. 2003. *Računovodstvo*. Koper: Fakulteta za management.
- Milost, Franko. 2001. *Računovodstvo človeških zmožnosti*. Koper: Visoka šola za management.
- Nova Kreditna banka Maribor, d. d. 2006. *Letno poročilo skupine Nove KBM in letno poročilo Nove KBM, d. d. za leto 2005*. Poslovni dokumenti, Nova KBM, d. d.
- Nova Kreditna banka Maribor, d. d. 2007. *Letno poročilo skupine Nove KBM in letno poročilo Nove KBM, d. d. za leto 2006*. Poslovni dokumenti, Nova KBM, d. d.
- Nova KBM, d. d. 2007. *Statut* – prečiščeno besedilo. Poslovni dokumenti, Nova KBM, d. d.
- Robnik, Lidija. 2007. Izkaz denarnih tokov. *Poslovna dinamika* 7 (1): 42.
- Weiss, Monika. 2007. Basel II je tu: zaostritev posojilnih pogojev za slabše stranke. *Finance*, 31. december, 4–5.
- Banka Slovenije. 2005. *Poročilo o nadzoru bančnega poslovanja*. [Http://www.bsi.si/publikacije-in-raziskave.asp?MapaId=286](http://www.bsi.si/publikacije-in-raziskave.asp?MapaId=286) (22. 10. 2007).
- Banka Slovenije. 2006. *Letno poročilo*. [Http://www.bsi.si/iskalniki/letna_porocila.asp?MapaId=709](http://www.bsi.si/iskalniki/letna_porocila.asp?MapaId=709) (9. 10. 2007).
- Banka Slovenije. 2007. *Basel II (CRD)*. [Http://www.bsi.si/poslovanje-bank-in-podjetij.asp?MapaId=160](http://www.bsi.si/poslovanje-bank-in-podjetij.asp?MapaId=160) (28. 12. 2007).
- Banka Slovenije. 2007. *Poročilo o finančni stabilnosti 2006*. [Http://www.bsi.si/publikacije-in-raziskave.asp?MapaId=286](http://www.bsi.si/publikacije-in-raziskave.asp?MapaId=286) (7. 11. 2007).
- Državni zbor Republike Slovenije. 2006. *Zakon o bančništvu*. [Http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=2006131&stevilka=5487](http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=2006131&stevilka=5487) (10. 12. 2007).
- Slovenski inštitut za revizijo. 2006. *Slovenski računovodski standardi*. [Http://www.si-revizija.si/publikacije/index.php](http://www.si-revizija.si/publikacije/index.php) (16. 10. 2007).
- Navodilo za izvajanje Sklepa o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic (Metodologija za izračun kazalcev). *Uradni list RS*, št. 45/2006. [Http://www.uradni-list.si/_pdf/2006/Ur/u2006045.pdf](http://www.uradni-list.si/_pdf/2006/Ur/u2006045.pdf) (10. 12. 2006).
- Sklep o poročanju o kapitalu in kapitalskih zahtevah bank in hranilnic. *Uradni list RS*, št. 135/2006. [Http://www.uradni-list.si/_pdf/2006/Ur/u2006135.pdf](http://www.uradni-list.si/_pdf/2006/Ur/u2006135.pdf) (3. 1. 2008).

Literatura

Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic. *Uradni list RS*, št. 28/2007. [Http://www.uradni-list.si/_pdf/2007/Ur/u2007028.pdf](http://www.uradni-list.si/_pdf/2007/Ur/u2007028.pdf) (16. 10. 2007).